

Översiktsplan Sundsvall 2021

utlåtande och särskild sammanställning

april 2014

Utlåtande och särskild sammanställning är sammanställd av arbetsgruppen för Översiktsplan Sundsvall 2021.

Kontaktperson gällande detta underlag är Ulrika Edlund (projektledare ÖP2021), avdelning Strategisk Samhällsutveckling, Koncernstaben, Sundsvalls kommun.

Fotografier i handlingen är tagna inom arbetet med Översiktsplan Sundsvall 2021.

I arbetsgruppen för Översiktsplan Sundsvall 2021 har följande personer ingått (SBK=Stadsbyggnadskontoret):

*Niklas Bergström, Gatuavdelningen, SBK
Ulrika Edlund, Strategisk Samhällsutveckling, Kstab
Per Hansson, Miljökontoret
Maria Jonasson, Miljökontoret
Anna Kärén, Kartavdelningen, SBK
Viveca Norberg, Mark- och exploatering, SBK
Malin Palm, Kartavdelningen, SBK (under 2012)
Per Skjutar, Strategisk planering, SBK
Heléne Swang, Planavdelningen, SBK (under 2012)
Tony Davidsson, Planavdelningen, SBK (under 2013)*

Tack för alla synpunkter som bidragit till att utveckla vår översiktsplan för Sundsvall!

Innehåll

I. Om detta dokument	4
<i>Vad är ett utlåtande?.....</i>	<i>4</i>
<i>Vad är en särskild sammanställning?.....</i>	<i>4</i>
<i>En del av antagandehandlingarna för översiktsplan Sundsvall 2021</i>	<i>4</i>
2. Utställningen av Översiktsplan Sundsvall 2021	4
<i>Så här genomfördes utställningen.....</i>	<i>4</i>
<i>Hur vi nått ut med information</i>	<i>4</i>
3. Ändringar efter utställningen.....	5
<i>Ändring och komplettering av riktlinjer</i>	<i>5</i>
<i>Ändringar av föreslagen markanvändning.....</i>	<i>5</i>
<i>Nya allmänna intressen</i>	<i>5</i>
<i>Förtydliganden och kompletteringar.....</i>	<i>6</i>
<i>Handlingarnas utseende.....</i>	<i>6</i>
4. Sammanfattning av skriftliga utställningsyttranden med kommentarer.....	6
<i>A. Myndigheter, kommuner och landsting</i>	<i>7</i>
<i>B. Kommunala nämnder och råd.....</i>	<i>14</i>
<i>C. Kommunala bolag</i>	<i>18</i>
<i>D. Näringsliv.....</i>	<i>19</i>
<i>E. Politiska organisationer.....</i>	<i>20</i>
<i>F. Idéella föreningar, intresseorganisationer etc.....</i>	<i>22</i>
<i>G. Privatpersoner</i>	<i>24</i>
5. Särskild sammanställning	30
<i>Särskild sammanställning av MKB-processen enligt MB 6 kap 16§.....</i>	<i>30</i>
<i>Hur miljöaspekterna har integrerats i planen</i>	<i>30</i>
<i>Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd och utställning har beaktats</i>	<i>30</i>
<i>Skälen till att planen bör antas i sin nuvarande form istället för de alternativ som varit föremål för överväganden</i>	<i>31</i>
<i>Åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som planen kan medföra</i>	<i>31</i>
Bilagor	32
<i>1. Sändlista utställningsutskick.....</i>	<i>33</i>
<i>2. Annonskopia, kungörelse utställning i dagspress.....</i>	<i>36</i>
<i>3. Förteckning över skriftliga utställningsyttranden</i>	<i>37</i>

1. Om detta dokument

Vad är ett utlåtande?

Utlåtandet liknar på många sätt samrådsredogörelsen, men hanterar synpunkter och ändringar från utställningsperioden fram till att översiktsplanen antas av kommunfullmäktige (samrådsredogörelsen sammanfattar motsvarande från perioden innan planförslaget ställdes ut).

Plan- och bygglagen (2010:900, 3 kap 17 §) säger att kommunen efter utställningen ska sammanställa inkomna synpunkter i ett särskilt utlåtande och redogöra för de eventuella ändringar i planen som synpunkterna lett till. Motiv till varför vissa synpunkter eventuellt inte kunnat tillgodoses ska också redovisas.

Vad är en särskild sammanställning?

När planen antagits ska en särskild sammanställning upprättas, enligt 6 kap 16 § miljöbalken. Man kan enkelt säga att det är en redovisning av hur miljöaspekter har hanterats i hela planprocessen. Sammanställningen gör bäst nytta om den finns som ett färdigt utkast inför antagandet, så att den liksom utlåtandet kan utgöra ett stöd för beslutet att anta översiktsplanen. Därför finns den särskilda sammanställningen med som ett eget kapitel i slutet av denna handling.

En del av antagandehandlingarna för översiktsplan Sundsvall 2021

Detta dokument har sammanställts efter utställningen av Översiktsplan Sundsvall 2021. Det bör läsas tillsammans med övriga planhandlingar för att vara av intresse. I planens antagandehandlingar ingår förutom utlåtandet:

- Planförslag
- Hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning
- Samrådsredogörelse
- En webbaserad planeringskarta samt några kompletterande pappers-/pdf-kartor.

Dessutom finns väsentliga bakgrundsfakta samlade i tolv delrapporter med planeringsförutsättningar.

Se www.sundsvall.se/oversiktsplan2021.

2. Utställningen av Översiktsplan Sundsvall 2021

Observera att samråd och tidig dialog under åren 2011-2013 beskrivs i dokumentet "Samrådsredogörelse", inte i denna handling.

Så här genomfördes utställningen

Den 29 oktober 2013 beslutade Kommunstyrelsens plan- och utvecklingsutskott att planförslaget var redo för utställning. Utställningsperioden pågick mellan den 14 november 2013 och den 31 januari 2014.

Utställningshandlingarna fanns tillgängliga i kommunhusets foajé och på kommunens hemsida. Dessutom på Sundsvall Visitor Center i stadshuset, på alla kommunens bibliotek i olika kommundelar samt på Wårdshuset i Liden.

Under utställningstiden gavs möjlighet att få information, ställa frågor och diskutera planförslaget med kommunens handläggare samt några kommunpolitiker. Detta skedde dels vid ett större informationsmöte, dels vid ett antal drop in-tillfällen. Två av drop in-tillfällena hölls i shoppinggallerior i Birsta respektive centrala Sundsvall för att möjliggöra enkla frågor och svar i samband med att medborgare utträttade andra ärenden.

Det har funnits möjlighet att lämna synpunkter skriftligt via brev, e-post eller ett webbformulär kopplat till planeringskartan på kommunens hemsida. Alla inkomna yttranden har diarieförts i kommunstyrelsens diarium och sammanställts i denna handling.

Hur vi nått ut med information

Utställningen har kungjorts på kommunens offentliga anslagstavla.

Information har kontinuerligt lagts ut på kommunens hemsida på internet. På hemsidan har alla utställningshandlingar funnits tillgängliga under hela utställningstiden. Även tidigare versioner har funnits på hemsidan så att det getts möjlighet att jämföra ändringar i detalj.

Inför utställningsperiodens början gjordes annonsering med kungörelser i lokalpressen torsdag den 14 november 2013 (Sundsvalls tidning, Dagbladet, Sundsvalls nyheter). Information skickades också ut till media och ett antal artiklar har publicerats. Projektledaren deltog också vid kortare inslag i lokala TV- och radiosändningar.

En annons infördes också i Njurundabladet som delades ut till alla hushåll i Njurundaområdet. Anledningen var de stora förändringar som planeras i området med bland annat alternativa järnvägssträckningar.

Brev skickades ut enligt en särskild sändlista till näringsliv, myndigheter, kommunala nämnder och bolag, politiska partier, samebyar etc. (se bilaga sändlista). Alla privatpersoner och föreningar som visat intresse genom att lämna skriftliga synpunkter under samrådstiden fanns med på denna sändlista och fick information om möjligheten att lämna synpunkter även under utställningstiden.

På Sundsvall Visitor Center har funnits möjlighet att få hjälp med att använda den digitala planeringskartan och de tryckta handlingarna har gått att låna hem från biblioteken, inklusive bokbussen.

3. Ändringar efter utställningen

Mycket information samlades in redan i den tidiga dialogen och påverkade utformningen av planförslaget samrådsversion. Efter samrådsperioden gjordes ytterligare ganska omfattande kompletteringar och justeringar. Dessa redovisas i dokumentet ”Samrådsredogörelse”. Här redovisas en kort summering av de viktigaste ändringarna i antagandehandlingen jämfört med utställningshandlingen. Alla ändringar finns utförligare beskrivna i kommentarerna i kapitel fyra i denna handling.

Inga ändringar bedöms vara av väsentlig karaktär, vilket skulle medföra behov av ny utställning enligt plan- och bygglagen (2010:900, 3 kap 18 §). De mindre ändringar som genomförts har gjorts i linje med lämnade synpunkter och bedöms inte vara i strid med andra lämnade synpunkter.

Ändring och komplettering av riktlinjer

Mindre omformuleringar har gjorts av några riktlinjer:

- Mittsverige Vatten har önskat en omformulering gällande dagvattenstrategin och berörd riktlinje har setts över.
- På länsstyrelsens önskemål har en generell riktlinje gällande hänsyn till rennäring lagts till. I samma riktlinje omnämns även yrkesfisket.
- För tätorten och staden har det förtydligats att hänsyn ska tas till parkmiljöer vid förtätning och utveckling av bebyggelse.

Ändringar av föreslagen markanvändning

De ytor för olika markanvändning som redovisas i kartan har justerats i några fall:

- Föreslaget utbyggnadsområde vid Lasarettsvägen har tagits bort. Detta har önskats av många i allmänheten som känt en oro för tänkbar påverkan på friluftsområdet.
- Tätortens ytor för ”Stadsutveckling/förtätning” har på några ställen justerats och utökats för att möjliggöra ytterligare fokus på komplettering av befintlig bebyggelse då ett antal föreslagna nya utbyggnadsområden under samrådsprocessens gång tagits bort. Ytorna har utökats bland annat vid Böle, Haga och Bosvedjans centrum, men har också minskats på några ställen med hänsyn till grönstråk.
- Ytan för nya verksamheter norr om Stockviksverken har minskats i den södra delen med hänsyn till skyddsavstånd till den kemiska industrin.
- Några grönstråk har lagts till eller utökats i staden, med ett mer detaljerat underlag från Stadsbyggnadskontoret som grund.
- Utpekade ytor för framtida verksamhet med avseende på deponier för förorenade massor har tagits bort. Dels eftersom befintliga deponier täcker upp det behov som finns inom planeringshorisonten för ÖP2021 (åtminstone 30 år framåt), dels eftersom motiven för varför de två tidigare utpekade områdena skulle vara bäst lämpade är oklara.

Nya allmänna intressen

Under tiden då utställningsperioden pågick har staten tagit beslut om att peka ut ett antal nya allmänna intressen. Energimyndigheten har fastställt nya riksintressen för vindbruk. Tidigare fanns inga inom Sundsvalls kommun men nu finns fyra områden av riksintresse. Tre i olika delar av inlandet och ett område nära kusten. Föreslagen markanvändning i ÖP2021 strider inte mot dessa riksintressen. Däremot har Energimyndigheten inte vägt in kommunens tidigare antagna tematiska tillägg gällande vindkraft. Inte heller har alla allmänna intressen gällande naturmiljö vägts in. I framtiden kan därför ytterligare avvägningar behöva göras mellan vindbruksintressen och andra intressen. Information om de nya riksintressena har lagts till sist i MKBns bilaga 2. De finns också med i kartorna över allmänna intressen.

Länsstyrelsen har beslutat att upprätta två nya naturreservat inom kommunens gränser. Föreslagen markanvändning i ÖP2021 strider inte heller mot dessa intressen. Områdena har lagts till i kartorna över allmänna intressen.

Sundsvalls kommun har i februari 2014 också beslutat om ett nytt naturreservat över Norra berget. Dessa planer har varit kända under arbetet med ÖP2021 och stämmer väl in med översiktsplanens markanvändning.

Förtydliganden och kompletteringar

Med underlag av de synpunkter som inkommit har vissa mindre kompletteringar gjorts av beskrivande texter samt ”tänk på att-rutor” där lokala hänsyn och riktlinjer framgår. Det framgår av kommentarerna i kapitel fyra i denna handling var i planförslaget ändringar har gjorts.

Handlingarnas utseende

Sundsvalls kommun har nyligen tagit fram en ny grafisk profil. Som en anpassning till detta har typsnitt i vissa rubriker, logotype etc. justerats. I övrigt har endast små förändringar gjorts.

4. Sammanfattning av skriftliga utställningsyttranden med kommentarer

Under utställningsperioden som pågick i två och en halv månad från den 14 november 2013 till den 31 januari 2014 inkom 53 skriftliga yttranden. Ytterligare två yttranden inkom ett par dagar för sent men har tagits med i hanteringen (markeras med en * i numreringen på följande sidor). I följande avsnitt i detta kapitel summeras och kommenteras de 55 yttrandena. Vi har av praktiska skäl sorterat och kategoriserat yttrandena på följande sätt:

Kategori	Antal
A. Myndigheter, kommuner och landsting	14
B. Kommunala nämnder och råd	4
C. Kommunala bolag	1
D. Näringsliv	4
E. Politiska organisationer	2
F. Idéella föreningar, intresseorganisationer	5
G. Privatpersoner	25

I de fall sidhänvisningar förekommer i synpunkter och kommentarer på följande sidor avser de i första hand sidnummer i planförslagets utställningsversion. Sidans läge kan i något enstaka fall ha ändrats i antagandeverisionen.

A. Myndigheter, kommuner och landsting

Nr	Synpunkter från	ämne/synpunkt	Kommentar
AI	1 Länsstyrelsen Västernorrland	Sammanfattningsvis är översiktsplanen innehållsrik och samrådsredogörelsen är utomordentlig. ÖP bidrar också till planeringen av dubbelspår mellan Gävle och Sundsvall. Bebyggelseutvecklingen i Sundsvall får inte generera ytterligare trafik. Länsstyrelsen anser inte heller att det framgår hur kommunen kan tillgodose delar av riksintresset för rennärings, kulturmiljövård, kommunikationer samt totalförsvaret. Vidare är LIS-områdena svårbedömda.	Se kommentarer nedan.
	2	ÖP saknar riktlinjer för mark- och vattenanvändning inom områden av riksintresse för rennärings. ÖP ska tydligt redovisa riksintressena. Dessa kan omfatta kärnområden, flyttleder m.m. Två områden berör Sundsvalls kommun.	ÖP redovisar riksintressena för rennärings tydligt på samma nivå som alla andra riksintressen i Hållbarhetsbedömningens bilaga 2. Denna har nu kompletterats m.a.p. namnen för de två områdena. Dessutom finns riksintressena tydligt markerade i dels planeringskartan på webben där de kan jämföras med planerad markanvändning, dels i av länsstyrelsen efterfrågad papperskarta över allmänna intressen. Kommunen har inte funnit att någon konflikt föreligger mellan av kommunen föreslagen mark- och vattenanvändning och rennärings intressen. Alla berörda samebyar har kontaktats och inga har lämnat några synpunkter. Gällande de generella riktlinjerna har en komplettering gjorts för rennärings intressen.
	3	Stenstaden och Stenhammaren benämns som olika riksintressen men ingår i samma (Sundsvall Y8). Båda dessa områden måste i underlaget Staden beskrivas som grund för framtida bedömningar om påverkan på riksintresset. Länsstyrelsen anser därför att ÖP inte tillgodoser ett riksintresse.	Informationen om riksintressena (i tabellen bilaga 2 där samtliga riksintressen redovisas) är hämtade från länsstyrelsens databas. Vi kompletterar med en notering om att båda hör till Sundsvall Y8. I Sundsvall finns 78 riksintresseområden med bevarandebeståndet samt riksintressen för kommunikationer. Vi tycker att det är rimligt att riksintressena redovisas i tabellform på det sätt vi gjort, vilket vi också stämt av med länsstyrelsen under samrådet. I underlaget Staden beskrivs Stenstaden närmare i egenskap av vår värdefulla stadskärna, inte för att området är ett riksintresse. Det är lämpligare att riksintressena hanteras i de handlingar som antas politiskt än i planeringsförutsättningarna.

AI	4	<p>På markanvändningskartan har riksintressen för framtida järnväg och väg markerats. Även befintliga riksintressen för kommunikationer ska markeras på samma karta. Vid södra brofästet ska beaktas att en tillräcklig yta för dubbelspår ska finnas. Trafikverket bör besluta om riksintresse på den del som saknas mellan bangården och nuvarande riksintresse för framtida dubbelspår. Invid befintliga kommunikationsleder som t.ex. i Birsta (s77) bör noteras i "tänk på att-rutan" om att ny exploatering ska ta hänsyn till befintlig trafiksituation.</p>	<p>Det stämmer inte att vissa riksintressen har markerats i markanvändningskartan, de redovisas i egna kartsnitt. I planeringskartan kan man titta på markanvändning och riksintressen i valfria kombinationer. Vi har förtydligt i teckenförklaringen för järnvägsreservat att det avser kommunens egna bedömning. När länsstyrelsen eller Trafikverket beslutar om något nytt riksintresse lägger vi till det i vår databas så att det syns på planeringskartan. Vår markanvändning uppdaterar vi däremot max en gång per mandatperiod, efter beslut i kommunfullmäktige. Eftersom utvecklingsområdet vid södra brofästet ligger norr om ny väg E4 är vi helt säkra på att det inte kommer att inverka på järnvägen. Det är inte sannolikt att trafikplatsen för nya Sundsvallsbron kommer att flyttas. Gällande Birsta står det redan att säkerhetszoner ska finnas kring större godstransportleder. Att ta hänsyn till trafiksituationen vid all planering ser vi som en självklarhet, men eftersom situationen i Birsta är komplex kompletterar vi med en punkt i tänk på att-rutan.</p>
	5	<p>Länsstyrelsen anser att kommunen inte tillgodoser riksintressen för totalförsvaret eftersom ändring i vindkraftsområdena inte gjorts enligt vårt förslag.</p>	<p>För vindkraften finns ett redan antaget tematiskt tillägg som är fortsatt gällande. Att vi tar fram en ny ÖP innebär inte att fördjupade översiktsplaner och tematiska tillägg som redan vunnit laga kraft och som är aktuella ska ifrågasättas. Avgränsning av ÖP har gjorts i dialog med Länsstyrelsen. Totalförsvarets intressen kommer att tillvaratas då varje enskilt vindkraftärende prövas, vilket framgår av det tidigare upprättade utlåtandet för det gällande tematiska tillägget. Det är riktigt att Forsvarsmakten då kan överklaga eventuella felaktiga beslut. Vi kompletterar med en informationsmening på s 102 i planförslaget.</p>
	6	<p>Det är inte tydligt hur ÖP medverkar till att miljö kvalitetsnormerna för luft kan följas. Kommunen har utarbetat ett åtgärdsprogram för luftmiljön i centrala staden. Vid bedömningar om tillkommande bebyggelse så ska beaktas om gaturum riskerar att bli instängda eller om trafiken riskerar att öka. En uppföljning av föroreningsituationen ska göras innan staden förtätas med ytterligare bostäder.</p>	<p>Eftersom de flesta förtätningar i centrum måste föregås av en detaljplan får luftberäkningar utföras i detaljplaneskedet. Det är inte rimligt att göra det på översiktlig nivå eftersom utformningen och relationen mellan byggnad och gaturum påverkar luftkvaliteten på platsen. Riktlinjer finns för att säkerställa luftkvaliteten vid boende.</p>
	7	<p>Med redovisat arbetsätt kan kommunen bidra till att miljö kvalitetsnormerna för vatten nås.</p>	

AI	8	<p>Yttrande över samrådsversion av LIS-plan har lämnats 20 februari 2012. Kommunen har därefter arbetat in LIS-planen i ett kapitel i ÖP2021. Kommunens avvägningar och motiv för utökade områden och i relation till allmänna intressen (enligt länsstyrelsens tidigare yttrande) finns inte redovisade i ÖP2021. Kommunen bör göra en separat granskningshandling för LIS så att motiven bättre framgår. Därtill bör jordbruksmarkens brukningsvärde och odlingslandskapets natur- och kulturvärden ingå i avvägningarna. LIS-områdena är för omfattande för att kunna bedömas utifrån lagstiftningen.</p>	<p>Sundsvalls kommun har under 2012-2013 haft flera möten och muntliga samråd med länsstyrelsen för att förankra våra idéer om omarbetning av upplägg, kartredovisningar och riktlinjer efter samrådet. Vi har då uppfattat länsstyrelsen som positiva till kommunens förslag. Redovisning av avvägningar och motiv finns i underlaget "Landsbygden". En särskild samrådsredogörelse har sammanställts 2012-09-27 efter LIS-planens samråd. Diarienumret finns angivet i samrådsredogörelsen för ÖP2021 och handlingen finns tillgänglig på kommunens hemsida. Längs utvecklingsstråken i inlandet där LIS-områdena har en större utbredning får mer detaljerade avvägningar göras då LIS-dispensförfrågningar inkommer. Vi har då riktlinjer som ger stöd för hur hänsyn ska tas till allmänna intressen m.m. Vi har förståelse för länsstyrelsens roll som myndighet. Vi tror att det även utifrån denna roll varit värdefullt om länsstyrelsen tagit del av vårt erbjudande att träffas under utställningstiden för att stämma av olika frågeställningar inför yttrandet.</p>
	9	<p>Samråd med närliggande kommuner är positivt och kan utökas ytterligare gällande t.ex. vattenkvalitet och bostadsbyggande.</p>	<p>Kommunen kommer att arbeta vidare med bland annat dessa frågor under följande år.</p>
	10	<p>Om ny markanvändning föreslås utmed järnväg eller i järnvägskorridor ska riskstudier belysa eventuella risker.</p>	<p>Övergripande riks- och konsekvensbedömningar görs bland annat för Ostkustbanan i samverkan med Trafikverket. För ny bebyggelse i närheten av järnväg finns generella riktlinjer i översiktsplanen om behovet av riskstudier.</p>
	11	<p>Kommunen föreslår 1 meter över dagens högsta högvattennivå som lämplig säkerhetsmarginal för samhällsviktig verksamhet. Länsstyrelsen vidhåller att om man tar höjd i tidsperspektivet bortom år 2100 bör marginalen vara ännu större. En rapport från FOI rekommenderar ett sådant långsiktigt perspektiv. Även i kommunens klimatanpassningsrapport om havsytans nivåförändring står att 1,5 meter bör övervägas för samhällsviktig verksamhet.</p>	<p>För att inte samhällsviktiga funktioner ska falla vid framtidens extrema högvattentillfällen har i havsnivåstrategin en säkerhetsmarginal om totalt 1 m satts. Därmed skulle samhällsviktiga funktioner i Sundsvall klara ca 1,6-1,7 meters höjning av den globala nivån fram till 2100 (m.h.t. pågående landhöjning i vår region). Det klimatsäkrar funktionerna även bortom 2100. I klimatanpassningsrapporten (delprojekt: Havsyntans nivåförändringar p g a klimatet) förs ett resonemang om att ytterligare höja säkerhetsmarginalen för samhällsviktiga funktioner. Översiktsplanens planeringsperspektiv sträcker sig inte så långt fram i tid att ett övervägande bör läggas fast här. Klimatsäkringsrapport m.m bör utvärderas och prognoser stämmas av innan ytterligare riktlinjer slås fast. Detta sker i ett betydligt längre tidsperspektiv än vad översiktsplanen sträcker sig.</p>

A1	12		Det är svårt att förstå helheten när markanvändningen inte redovisas i relation till allmänna intressen. Alla kartsnitt med allmänna intressen som redovisas i webbkartan bör finnas på en papperskarta tillsammans med markanvändningen för länsstyrelsens arkivering och framtida handläggning.	Kartorna redovisas helt i enlighet med den överenskommelse som gjordes med länsstyrelsen under samrådet. Kommunen skickade över en lista på vilka kartsnitt vi bedömde kunde vara lämpliga för sammanställning i papperskartan (som även finns i pdf-format på kommunens hemsida). Länsstyrelsen föreslog då ingen komplettering utan svarade att kommunen skulle bedöma vilka kartsnitt som vara relevanta.
	13		Länsstyrelsen anser att det är viktigt att bevara vissa strandpartier på södra Alnön obebyggda.	För Alnö finns en fördjupad översiktsplan som vunnit laga kraft och som vi inte omprövar. I denna har bevarandebestämmelser vägt in.
	14		Då utbyggnadsplaner kan beröra fornlämningar kan länsstyrelsen vid behov fastställa avgränsningar av berörda fornlämningar. Fornlämningar kan medför restriktioner och behov av arkeologiska insatser som ska bekostas av exploatören.	Kommunen tar vid behov kontakt med länsstyrelsen då det blir aktuellt i framtida utbyggnadsplanering.
A2		Försvarsmakten	Synpunkterna framgår av A1-5 ovan.	ÖP2021 omfattar inte omprövning av gällande tematiskt tillägg för vindkraft. Se vidare kommenter A1-5.
A3		Energimyndigheten	Energimyndigheten lämnar generell information om svensk energipolitik och kommunernas möjligheter att arbeta i riktning mot de nationella målen för energi och klimat.	Kommunen tackar för underlaget som kan komma till nytta i fortsatt planeringsarbete.
A4		SGU	Har inget att tillägga utöver tidigare samrådsyttrande.	
A5	1	SGI	Vi noterar att kartor och texter har kompletterats och förtydligats med underlag av vårt tidigare samrådsyttrande. Eventuellt kan ytterligare kompletteringar göras i kartan gällande erosionskänsliga områden.	Webbkartan har kompletterats enligt förslag.
	2		Det är viktigt att risk för ras, skred och erosion beaktas tidigt i planprocessen då detta inte utretts i översiktsplanen.	Där så behövs kommer särskilda utredningar att genomföras innan detaljplanläggning och bygglov.
A6	1	Trafikverket	Merparten av synpunkterna från samrådet har beaktats.	
	2		Under riktlinjer för riskhantering bör formulering om befintlig järnväg kompletteras så att det står "Där järnvägen går genom befintlig centrumbebyggelse råder särskilda förutsättningar som måste vägas in. Detta görs i så fall i riskstudier."	Texten har kompletterats m.a.p. riskstudier.

A6	3		Formuleringen om busskörfalt vid Alnöbron bör förtydligas. Steg 1- och 2-åtgärder för att öka andelen kollektivtrafik bör nämnas.	Formuleringarna har kompletterats med att busskörfalten genererar kortare restider för bussresenärer. Översiktsplanen reglerar kommunens mark- och vattenanvändning och nämner därför inte steg 1 - 2 åtgärder. Det kan dock nämnas att flera steg 1-3 åtgärder genomförts på Alnö under de senaste fem åren: 10- minuterstrafik hela dagen, lägre biljettpris då Alnö räknas in i tätortstrafiken med enhetstaxa, riktad marknadsföringskampanj, två cykelparkeringar i anslutning till busshållplatser, pendlarparkering, centrumupprustning inklusive busstation.	
	4		På markanvändningskartan bör inte bara riksintressen för framtida väg och järnväg utan även befintliga riksintressen markeras.	Se svar A1-4 ovan.	
	5		ÖP har målår 2021 medan nedsänkning av järnvägen beräknas ske tidigast år 2030, vilket bör framgå.	I inledningen av ÖP2021 förklaras att ÖP har ett längre tidsperspektiv än år 2021, men att planeringen av bostäder siktar på att tillgodose bostadsbehovet för 100000 invånare år 2021. Vi förtydligar under sidan om resecentrum och järnväg.	
	6		Förtydliga att markanvändningen för bostäder på södra kajen förutsätter att man ersatt industrispårets transporter med annan lösning.	Texten har kompletterats redan efter samrådet. Det står i första punkten i "Tänk på att-rutan"	
	7		Tänk på rutan bör kompletteras med att man bör beakta och bedöma trafiksituationen i Birsta vid ytterligare planläggning.	Trafiksituationen vägs alltid in vid all planläggning. En kort komplettering har gjorts.	
	8		En yta för dubbelspår mellan bangården och riksintresseområdet för dubbelspår Gävle-Sundsvall borde markeras i markanvändningskartan. Trafikverket har för avsikt att ta fram underlag för detta.	Kommunen har inte själva det underlag som behövs för att avgränsa området, men vi har inte föreslagit någon utveckling som står i konflikt med dubbelspåret då vi är mycket angelägna om att det blir byggt. När Trafikverket tagit beslut om nytt riksintresseområde kommer vi att lägga till detta i planeringskartan på webben.	
	9		I Stockvik mellan ny E4 och Ostkustbanan finns ett markerat verksamhetsområde som till en del inkräktar på järnvägskorridoren för dubbelspåret. ÖP måste ange att planläggning kan ske först då man vet var dubbelspåret ska placeras.	Eftersom dubbelspåret tidplan är osäker för kommunen redan nu en dialog med Trafikverket om lämplig anpassning av planen så att den inte ska stå i konflikt med framtida dubbelspår. Tänk på att-rutan har kompletterats med en punkt om vikten av detta.	
	10		Ändra årtal för framtagande av järnvägsplan Dingersjö till 2014, på sidan om Klockarberget.	Texten har justerats.	
	A7	1	Strålsäkerhetsmyndigheten	Vedertagen försiktighetsprincip gällande elektromagnetiska fält bör tillämpas vid planering av nya bostäder och infrastruktur.	Detta stämmer med riktlinjer i ÖP2021.
		2		ÖP bör säkerställa att gällande gränsvärden och riktvärden för radon i nya och befintliga bostäder och arbetsplatser (200 Bq/m ³ årsmedelvärde) inte överskrids.	Riktlinjerna i ÖP säger att risken för radon i mark och vatten alltid ska beaktas vid planering av ny bebyggelse.

A7	3		Barns utemiljöer bör planeras så att direkt UV-strålning från solen begränsas.	Denna typ av frågor hör inte hemma i översiktsplanen, utan går bra att lösa i senare detaljprojektering.
A8	1	Sametinget	Sametinget bevakar samiska behov och rennäringens intressen. Sametinget anser inte att det framgår av ÖP att Sundsvalls kommun är i renskötselområde och hur utvecklingsförslagen kan komma att påverka renskötseln.	I inlandet finns särskilda utvecklingsförslag endast inom de mindre tätorterna. I övrigt beskrivs vildmarksområdenas potential för rekreation och turism. Inga av dessa förslag bedöms stå i konflikt med rennäringens intressen, vilket framgår av riksintressetabellen i Hållbarhetsbedömningens bilaga 2.
	2		Riksintressen såsom flyttvägar, rastbeten och kalvningsområden ska skyddas från åtgärder som påtagligt försvårar rennäringen. Riksintressena bör vara tydligt utmärkta på kartor. Sametinget har inte hittat några sådana kartor och det framgår inte att samråd ska ske med berörda samebyar.	Riksintressena för rennäring är utmärkta på kartor och listade i tabeller på samma sätt som övriga riksintressen, d.v.s. i papperskartor i A1-format, i den digitala planeringskartan samt i bilaga till Hållbarhetsbedömningen. Vi beklagar om det varit svårt att hitta i materialet. Om något utvecklingsområde hade bedömts påverka rennäringens intressen så skulle vi ha lyft fram behovet av samråd i aktuella "tänk på att-rutor", men vi har inte bedömt att några utvecklingsförslag i ÖP kommer att påverka rennäringens riksintressen.
	3		Namnen på riksintresseområdena i tabellen är Granåsen respektive Hällsjömo.	Tabellen har kompletterats med namnen.
	4		Det framgår inte om kommunen samrått med berörda samebyar. Åtgärder ska förankras hos berörda samebyar.	Det framgår av sändlistan i samrådsredogörelsen att alla ÖP-handlingar skickats ut till alla samebyar med intressen i Sundsvalls kommun. Eftersom inga synpunkter inkommit finns de inte med i redogörelsen över synpunkter.
A9		Polismyndigheten i Västernorrlands län	ÖP2021 utgör ett väl genomtänkt dokument. Polismyndigheten samtycker till utvecklingsförslagen i centrala staden. Utvecklingsförslag för nya och befintliga bostadsområden beskrivs på ett övertygande sätt. Trygghetsfrågor är viktigt att beakta och trygghetsskapande åtgärder i enlighet med den nationella handboken BoTrygg05 kan gärna tillämpas.	Sundsvalls kommun fortsätter gärna det positiva samarbetet kring trygghetsfrågor i kommunen.
A10	1	Medelpads Räddningstjänstförbund	Riktlinjepunkten om farliga verksamheter: Samråd bör även hållas vid exploatering intill verksamheter som omfattas av 2kap4§ Lag om skydd mot olyckor. Detta kan även utökas till att omfatta verksamheter som av olika anledningar påverkar omgivningen negativt.	Kommunen ska vid all planering utgå från gällande lagstiftning och ta hänsyn till eventuella skyddsavstånd till miljöfarliga och störande verksamheter.
	2		Det vore bra om kommunen upprättade en lokal riskbedömning med förslag på riskreducerande åtgärder längs särskilda transportsträckor för farligt gods, som komplement till Länsstyrelsens riskpolicy.	Detta är ett bra förslag som kommunen kommer att överväga, dock inte inom ramen för översiktsplanen.

A10	3		I planeringsförutsättningarna om Hälsan och säkerheten beskrivs förorenad mark i relativt utförligt avsnitt. Räddningstjänsten anser att det tydligare bör framgå att många av föroreningsområdena ligger inom tillrinningsområdena för Sundsvalls vattentäkter. Det är mycket viktigt att ex. PAH inte tränger in i vattentäkten vid extrema väder eller liknande. Riskerna med förorenat vatten är den viktigaste aspekten för fortsatt arbete och prioriteringar gällande förorenad mark.	”Vi delar uppfattningen att det är viktigt att skydda vårt dricksvatten. Vi tar med oss synpunkten i framtida arbete med skydd av vatten. Det finns över 700 förorenade områden i kommunen som har riskklassats av Länsstyrelsen. Riskklassning är ett viktigt underlag för kommunens prioritering av olika tillsynsinsatser. Det pågår även ett arbete med att ta fram en långsiktig tillsynsplan, där skyddsobjekt som vattentäkter är viktiga faktorer att ta hänsyn till.”
A11		X-trafik/Landstinget Gävleborg	Busslinje 29 bör få en god koppling till stadsbuslinjerna, för att underlätta långväga resenärers byten. Den nya tågstationen i Njurundabommen bör kopplas ihop med busstrafiken så att bytesmöjligheterna blir goda.	Dessa frågor hanteras inte i översiktsplanen men är sådana frågor som kommunen gärna samverkar med X-trafik och andra berörda parter kring för att få en god helhetslösning.
A12		Härnösands kommun	Har inget att tillägga utöver tidigare samrådsyttrande.	
A13		Sollefteå kommun	Sollefteå har inga synpunkter på föreslagen mark- och vattenanvändning. Det är positivt att arbetspendlingen från Sollefteå uppmärksammas i planeringen. Sollefteå kommun är också positiva till arbetet med planering för dubbelspårig järnväg mellan Gävle och Härnösand.	
*A14	1	Timrå kommun	Timrå kommun har i yttrande över Trafikverkets järnvägsutredning ställt sig bakom förslaget att förorda alternativ Blå Öst. Kommunen önskar att korridoren smalnas av i strategiska lägen. Sundsvalls kommun har framfört liknande önskemål. Det är en fördel om kommunerna gemensamt kan rikta dessa krav mot Trafikverket för att gynna en utveckling i järnvägskorridorens närområde.	Sundsvalls kommun för gärna fortsatt dialog med Timrå gällande denna fråga.
	2		Sundsvall har inte beaktat Timrå kommuns förslag om nya boendeområden vid Gudmundsbyn/Laggarberg trots att många andra nya bostadsområden föreslagits långt från stationslägen. Eftersom Sundsvall och Timrå har gemensamma arbets- och bostadsmarknader vill vi gärna föra fortsatt dialog om frågor som kan göra regionen mer attraktiv och hållbar. ÖP är i övrigt väl genomarbetad.	Samtliga större utbyggnadsområden som föreslagits ligger inom cykelavstånd från stadscentrum eller motsvarande mindre servicecentrum vilket inte skulle vara fallet med det område som föreslagits av Timrå kommun. Vi för gärna fortsatt dialog om regionens utveckling.

B. Kommunala nämnder och råd

Nr		Synpunkter från	ämne/synpunkt	Kommentar
BI	1	Miljönämnden	Området Lasarettsvägen bör bevaras som kärnområde natur/friluftsliv istället för att bebyggas.	Området vid Lasarettsvägen tas bort som nytt bostadsområde efter önskemål från flera synpunktslämnare, eftersom det inte bedöms vara väsentligt för de närmaste årens bebyggelsekompletteringar. Istället för att sträva efter att bygga ut den tidigare markerade ytan läggs ett större fokus på förtätning av redan utbyggda områden. Därför görs mindre utökningar av det "rosa rastret" för förtätning, bland annat öster om Lasarettsvägen och vid Böle i den södra delen av staden. I framtida översyner av ÖP kan frågan komma att prövas på nytt om andra mer fördelaktiga utbyggnadslägen redan byggts ut och ett utökat utbyggnadsbehov kvarstår. I sådana fall bör stor hänsyn tas till friluftslivets intressen.
	2		Området Nackstaskogen-Mårtensro bör revideras så att den nordöstra delen tas bort som utbyggnadsområde.	Området som helhet ska studeras närmare så att bra hänsyn tas till natur och friluftsliv samt andra aspekter. Det är dock mycket viktigt att vi planerar för att bygga en sammanhängande stad och inte "öar i skogen" om vi ska lyckas ställa om till ett mer hållbart resande och skapa god tillgänglighet från bostäderna inte bara till friluftsliv utan också till viktiga målpunkter såsom arbete, skolor och service. Vi måste väga in att när vi bromsar bostadsbyggandet i staden blir resultatet att man istället bygger på icke planlagd mark utanför staden, ofta i vackra jordbruksbygder eller på andra sätt attraktiva lägen där påverkan på natur och kultur kan bli stor. Ju fler som bosätter sig strax utanför staden desto svårare blir det att lösa de luftmiljöproblem i staden som biltrafiken alstrar. Det är därför viktigt att området behålls som utvecklingsområde för bostäder i ÖP2021. Om elljusspår berörs på någon delsträcka ska en väl fungerande ny sträckning bekostas inom ramen för exploateringen.
	3		Kärområdet för natur/friluftsliv kring Selångersån bör utökas så att ingen exploatering sker mellan Tegelvägen och ån.	Vi tror att ån kan bli en ännu större tillgång för stadsmiljön än den är idag om vi tillåter en kontrollerad utveckling av både bebyggelse och rekreationsytor kring ån, så att vi tillgängliggör området visuellt och skapar nya rörelsemönster längs och tvärs åstråket. Det är även viktigt att kunna nyttja befintlig infrastruktur så långt som möjligt för att bygga sammanhängande stad. Innan någon större omvandling sker bör fördjupade studier genomföras i samverkan mellan berörda förvaltningar, inklusive Miljökontoret.

B1	4		Gällande LIS-område A1: ta bort delarna från Strömås och söderut, från österdälje och österut samt från Berge/Allsta och norrut.	Dessa delar ingår i en helhetsbild där kompletterande bebyggelse i de markerade utvecklingsstråken i inlandet bedöms bidra till att stärka underlaget för service och en levande landsbygd. Eventuella bygglov och strandskyddsdispenser ska givetvis även inom dessa områden genomgå sedvanliga miljöprövningar med hänsyn till bland annat Selångersåns värdefulla vattensystem.
B2	1	Stadsbyggnadsnämnden	Flera av nämndens synpunkter har tillgodosetts under samrådet. Det är viktigt för utvecklingen att planen snart blir antagen och detaljfrågor kan lösas i efterkommande processer. Vid behov kan uppdateringar göras under nästa mandatperiod.	Tanken är också att under kommande år tillämpa en mer "rullande" översiktsplanering så att planen gradvis kan förfinas och förbättras utan att vi ändrar riktning från de långsiktiga målen. Mindre justeringar bör alltså kunna göras redan under nästa mandatperiod, i enlighet med SBNs förslag.
	2		Ett antal detaljsynpunkter gällande enstaka formuleringar, bland annat gällande parkmiljöer, föreslås åtgärdas.	Vissa ändringar har gjorts enligt förslag. Men vi har undvikit större ändringar av riktlinjer eftersom det inte finns något mer tillfälle att samråda om och förankra dessa ändringar hos övriga intressenter.
	3		Komplettera texten om f.d. LV5-området med att omvandling bör ske i flera etapper samt att infrastrukturen måste klarläggas i ett tidigt skede.	Detta framgår redan av texten men har förtydligats något.
	4		Föreslaget verksamhetsområde i Stockvik måste minskas i den södra delen (från nya E4-anslutningen). Dialog har förts med industrin om detta.	Området har anpassats enligt förslag. Se även DI.
	5		Vissa grönstråk i centrala staden med närområde behöver justeras.	Flera mindre justeringar har gjorts med kartunderlag från kommunens parkansvariga.
B3	1	Kultur- och fritidsnämnden	Kajen på Brämön bör renoveras för att tillgängliggöra ön, komplettera s 115. På s 119 skriv "Sundsvalls kuststräcka har stor potential för friluftsliv som måste bättre tillgängliggöras både från land och vatten. Utveckling av denna kuststräcka bör ske i samarbete med angränsande kustkommuner."	Översiktsplanen reglerar inte vilka kajer, vägar el .dyl. som renoveras. Däremot har ÖP kompletterats med en tydligare text om Brämöns potential för besöksnäring.
	2		Det är angeläget att ÖP2021 stödjer kultur- och fritidskontoret breda uppdrag gällande kulturliv, kulturarv och friluftsliv samt bidrar till att Sundsvall blir Sveriges bästa friluftskommun.	Detta stämmer väl mot intentionerna i ÖP2021, men avvägningar måste ibland göras mot andra angelägna intressen. Text har kompletterats på s 115.
	3		Många av synpunkterna som kultur&fritid lämnat under samrådet har tillgodosetts på ett tillfredsställande sätt.	
	4		Föreslagen exploatering vid Lasarettsvägen med bostäder vid Ryggisspåret föreslås flyttas till det obebyggda området på andra sidan vägen bakom Lindgården, med hänsyn till motionsspårets betydelse.	Se B1-1 ovan.

B3	5	Det nordöstra delområdet inom Nacksta-Mårtensro utvecklingsområde bör strykas.	Se BI-2 ovan.
	6	Översiktsplanens kartor bör kompletteras med skolskogar. Utpekande av skolskogar är en del av bedömningen av friluftskommunerna.	Vi kompletterar gärna planeringskartan på webben med skolskogar som planeringsunderlag, då detta dataskikt uppdaterats. Då detta inte är ett markanvändningslager som ska fastställas i fullmäktige går det bra att komplettera kartan även efter planens antagande. Det underlag som nu finns tillgängligt är något inaktuellt då hundratals barn numera går i friskolor medan kartunderlaget bara redovisar områden kring kommunala skolor. Det är viktigt att alla barn får samma goda förutsättningar.
	7	Utvecklingsområden Lasarettsvägen, Nackstaskogen, Selångersån och Fläsian medför exploatering av viktig grönstruktur.	Många anpassningar och begränsningar har gjorts av de ursprungliga utbyggnadsförslagen för att möjliggöra en bra grönstruktur. De intrång som kan komma att göras är väl avvägda kompromisser för att skapa en tätare stad med fler attraktiva bostäder utan att sprida ut bebyggelsen över ett stort omland. Se vidare under BI-2.
	8	Grönmarkerade områden i ÖP2005 ska vara fortsatt grönmarkerade. Omarmarkerade områden medför en kvalitetssänkning för friluftslivet.	ÖP2005 hade en karta med grönmarkeringar som inte utgjorde en sammanvägd markanvändningskarta utan endast en illustration av nuläget gällande grönområden. Denna karta har skapat många oklarheter under åren. Det är först i ÖP2021 som vi får ett politiskt ställningstagande till vilka områden som ska skyddas och utvecklas som grönstruktur. Detta är tvärtom kvalitetshöjande för friluftslivet.
	9	Med anledning av utvecklingsområden intill elljusspår föreslås riktlinjerna för grönstråk, s 53, kompletteras med "Placering av bebyggelse samt compensation för intrång i spårområdena ska lösas i samarbete med Kultur & Fritid i den kommande planeringen."	Kultur och fritid bereds alltid tillfälle att samråda vid planläggning av ny bebyggelse. Texten har kompletteras med: Om exploatering medför intrång i spårområden ska compensationåtgärder tas fram.
	10	Lyft fram naturturism och kopplingen folkhälsa - friluftsliv tydligare, t.ex. på s 22.	Texten har kompletterats.
	11	Justera grönstråk vid Bosvedjan så att skog bevaras vid Skogsbackens förskola även efter utbyggnad, även viktigt för Bosvedjebornas länk till skogen.	En mindre justering av grönstråkets utbredning har gjorts.
	12	Markera grönstråk i Bergafjärden mellan reception, strand och parkering. Behövs för besökare.	ÖP2021 har inte den detaljeringsgraden att varje gångstråk för allmänheten markeras upp. Det framgår tydligt av texten på s 114 att gångstråk ska finnas till stranden. Se tidigare svar i samrådet.
	13	Justera planerat bostadsområde vid Juniskärsvägen så att det inte inkräktar på rekreation och odling.	Då det blir aktuellt med utbyggnad i området bör platsen detaljstuderas så att lämpliga anpassningar görs för bebyggelsens placering och utformning.

B3	14		Milspåret vid Huli bör justeras till verkliga förhållanden.	Grönstråket som åsyftas har anpassats till järnvägskorridoren för framtida järnvägsutbyggnad av Ådalsbanan. Detta innebär givetvis inte att milspåret ska flyttas i onödan. Om Trafikverket i framtida projektering förslår en järnvägssträckning som fysiskt påverkar motionsspåren kommer kommunen att föra dialog med Trafikverket om lämpliga lösningar så att friluftslivet kan fortsätta bedrivas på ett bra sätt.
	15		Den samverkan som tidigare funnits mellan förvaltningarna i natur- och friluftsförhållanden bör återupptas.	Formen för organisation och samverkan hanteras generellt inte i ÖP, även om vi noterat gällande vissa utvecklingsområden att det är särskilt viktigt att samverka kring olika frågor. Kultur & Fritid samt miljökontoret har deltagit i hela ÖP-processen. Under kommande år sker motsvarande samverkan i arbetet med den nya natur- och friluftsplänen.
B4		NAVI	Inga synpunkter.	

C. Kommunala bolag

Nr	Synpunkter från	ämne/synpunkt	Kommentar	
CI	1	Sundsvall Vatten/ MittSverige Vatten	Bra att tidigare synpunkter beaktats och att VA-planen lyfts fram. Sammantaget upplevs ÖP väl genomarbetad och har tydlig struktur.	
	2		Vattenförande grusåsar är värdefulla och känsliga för yttre påverkan. Föreslagna lokaliseringar för framtida avfallsanläggningar (Gorkmyran och Skrampberget) är olämpliga eftersom avrinning sker mot Ljungan. Gorkmyran ligger dessutom inom ett planerat skyddsområde för Nedansjö vattentäkt. Större vattentäkter kan i framtiden bli klassade som vattentäkter.	Områdena Gorkmyran och Skrampberget har tagits bort från översiktsplanen. Blåberget har tillräcklig kapacitet för den planeringshorisont som översiktsplanen har. I framtiden kan nya lokaliseringar behöva utredas.
	3		Generella riktlinjer klimatanpassning: en punkt föreslås omformuleras mht dagvattenstrategi m.m. En punkt föreslås tillkomma: "Dagvattensystem utformas robusta och klimatanpassade likt naturliga system för att minska risken för skador vid höga flöden."	Punkten om dagvattenstrategi är omformulerad. Den ska användas som ett handläggarstöd och det framgår av riktlinjen. Vi har inte lagt till någon ny riktlinje. Den föreslagna riktlinjen nämns i visionen för vatten och finns med i handläggarstödet "dagvattenstrategi". Den finns också med i va-planen på flera ställen.
	4		Riktlinjen om anläggande av snötippor bör kompletteras med att man vid lokalisering ska ta hänsyn till påverkan på vattendrag, VA-system och närliggande fastigheter.	Riktlinjen har kompletterats i stort sett enligt förslag.
	5		Justera den vilseledande texten om att det behövs en dagvattendamm i Granloholms centrum, så att det istället står att en dagvattenutredning måste föregå nyexploatering.	Texten har justerats enligt förslag.
	6		Några formuleringar gällande VA i olika utvecklingsområden föreslås förtydligas enligt konkreta formuleringförslag.	Texterna om utvecklingsområdena har justerats enligt förslag.
	7		Faktatexter i planeringsförutsättningarna delen "Klimat, energi, vatten" föreslås förtydligas gällande dagvatten och vattenförsörjning samt fortsatt arbete.	Texterna har kompletterats enligt yttrandet. Texten om fortsatt arbete under "Klimat" har arbetats om.
	8		Två kartor i planeringsförutsättningarna delen "Klimat, energi, vatten" behöver uppdateras.	Kartorna har uppdaterats.

D. Näringsliv

Nr	Synpunkter från	ämne/synpunkt	Kommentar	
D1	1	AkzoNobel Stockviks-verken	Utvecklingsområdet för verksamheter strax norr om Stockviksverken intill nya E4 har anpassats något efter samrådet, men bör ytterligare begränsas mht skyddsavstånd kring industrin. 600 m avstånd från övre fabriken behövs. Den nya anslutningsvägen från E4-trafikplatsen kan vara en lämplig avgränsning.	Ytterligare samråd har förts gällande detta och området kommer att avgränsas enligt förslag.
	2		Utvecklingsområdet för deponin i Vaple har efter samrådet begränsats till nu gällande planområde, vilket ska vara tillräckligt i 30 år framöver. Akzo och GANSCA betonar vikten av att området inte avgränsas på ett sådant sätt att framtida utveckling av verksamheten begränsas. En utökad verksamhet i Vaple enligt gällande miljötillstånd minimerar dessutom behovet av nya avfallsanläggningar som föreslås på s 101.	30 år är tillräckligt för den här översiktsplanens tidshorisont. Om ytterligare ytor behövs därefter kan detta prövas i kommande översiktsplaner. En justering har gjorts på s 101 gällande utpekande av framtida områden.
	3		Föreslaget kärnområde för friluftsliv och framtida riksintresseområde (Södra berget-Fågelberget-Omsberget) sträcker sig in i skyddsområdet kring Vapledeponin. Friluftslivsintressena får inte hindra deponiverksamhetens utveckling.	I områdesbestämmelserna för Vaple deponi finns det krav på en avskärmningszon (inre skyddszon) med en bredd mellan 150-400 m. Här får inga kalhyggen skapas och avskärmningseffekten ska upprätthållas. Utanför avskärmningszonen finns ytterligare en zon (yttre skyddszon). Inte heller här tillåts ny bebyggelse. Normal markanvändning kan dock ske. Det föreslagna riksintresset står inte i strid med gällande områdesbestämmelser och innebär inget hinder för deponiverksamheten.
	4		Stockviksverken är starkt beroende av fortsatt fungerande järnvägstransporter till och från fabriken via vagnslasttrafik. Rangering vid Sundsvalls C bör därför kvarstå och spårförbindelser till Stockviksverken måste finnas kvar. Vi stöder till fullo kommunens förslag till dubbelspår mellan Gävle och Sundsvall.	Det kommunala bolaget Sundsvall Logistikpark fortsätter med att, arbeta tillsammans med de södra industrierna för att hitta säkra och effektiva lösningar för både kommunens och industrins utveckling. I den samordnade planeringen för Ostkustbanan där Trafikverket, Sundsvalls kommun m.fl. gör förberedande utredningar inför dubbelspåret, ingår spåranslutningar till Stockviksverken som en förutsättning. Vad gäller rangering så behandlas det i Trafikverkets åtgärdsvalsstudie om Gods i Sundsvallsregionen. Det finns på Trafikverket inga beslut tagna som omöjliggör rangering på Sundsvalls bangård. Kommande bangårdsarbeten omfattar bland annat tillskapandet av ett genomgående godsspår.
D2	SCA Skog AB	Inga synpunkter utöver de som lämnats på andra planer såsom vindkraft, kustplan m.m.		
D3	E.ON Sverige AB	E.ON vidhåller behovet av att komplettera planeringskartan med ytterligare kartmaterial gällande kraftledningar. E.ON kan bistå med underlag.	Planeringskartan på webben kompletteras med information om högspänningsledningar.	
D4	Svenska Kraftnät	Utifrån vår magnetfältspolicy bör bebyggelse där människor vistas varaktigt placeras minst 80 m från 220kV-ledningar och minst 130 m från 400 kV-ledningar. 0,4 mikrotresla är det riktvärde vi utgår ifrån. Sundsvalls kommun bör ta hänsyn till befintliga kraftledningar i kommande planering och samråda med Svenska kraftnät när våra ledningar berörs. Vi har inga invändningar mot föreslagen ÖP.	Även kommunens riktlinje är att 0,4 mikrotresla inte ska överstigas. Vi kommer att samråda med berörda ledningsägare inför detaljplanläggning.	

E. Politiska organisationer

Nr	Synpunkter från	ämne/synpunkt	Kommentar
EI	1 Centerpartiet Sundsvall	De grönområden som pekades ut i ÖP 2005 ska också markeras i ÖP2021	ÖP 2005 pekade inte ut några grönområden för aktivt bevarande. Där illustrerades däremot befintliga grönområden och obebyggd mark. Att peka ut all mark som inte var bebyggd år 2005 som grönstruktur för bevarande bedöms inte vara gynnsamt för Sundsvalls utveckling. Därför har istället strategiskt viktiga stråk och kärnområden pekats ut.
	2	Planförslaget inkräktar på Ryggisspåret, Nackstaspåret, Skönsbergsspåret, Bosvedjospåret och Njurundaspåret. Istället för föreslagen bebyggelse vid Lasarettsvägen kan bostäder byggas på andra sidan bakom Lindgården.	Motionsspår är liksom bostäder en del av den byggda miljön. Vid utveckling av bebyggelsen kan anpassningar göras både av motionsspår, befintlig bebyggelse och annat. Det viktiga är att slutresultatet blir en väl fungerande lösning. Gällande Ryggisspåret har det markerade utvecklingsområdet tagits bort och ersatts med ökade insatser för förtätning av befintliga bebyggelseområden. Se vidare kommentar BI-1.
	3	Skolskogar bör markeras tydligare i den långsiktiga planeringen. Bl.a. vid Skogsbackens förskola.	En sammanhängande långsiktig planering av grönstråk och natur/friluftsområden enligt ÖP2021 gynnar både skolor och boendemiljöer. Inventeringen av skolskogar har delvis blivit inaktuell. Barn- och utbildning bör initiera en uppdatering av denna information som då kan läggas in i planeringskartan på webben.
	4	Området öster om södra brofästet föreslås reserveras för framtida hamn. Befintliga järnvägsspår kan nyttjas för kommunikation mellan passagerarfartyg och staden.	Att anlägga ytterligare en djuphamn mitt emot Logistikparken skulle inte vara ekonomiskt försvarbart. Angöring för mindre båtar är möjligt, men detta fungerar ju även i inre hamnen. Av- och påstigande på Ostkustbanans järnvägsspår bara 1,5 km från centralstationen är inte realistiskt då det skulle försämra kapaciteten för övrig trafik och förlänga restider. Spåret på Södra kajen kommer att tas bort då bostadsbebyggelsen byggs ut.
	5	Markanvändningen i Bergafjärden bör kompletteras med grönstråk ut mot stranden.	Det står redan i texten att grönsläpp ned mot vattnet med tillgänglighet för djur och människor bör sparas. Hur dessa utformas kan lösas vid framtida detaljplaneläggning.
	6	För att tillgängliggöra riksintresset Brämön måste det stå i planen att den förfallna kajen i Sanna ska åtgärdas.	Översiktsplanen är ingen investeringsplan och kajen i Sanna kan renoveras utan förändrad markanvändning. Därför hanteras inte frågan i översiktsplanen.
	7	Översiktsplanen bör tydligare lyfta fram naturturism och hantera utvecklingen av båtturen, inte minst för att fortsätta vara en friluftskommun i toppklass.	Översiktsplanen är i första hand ett verktyg för långsiktig fysisk planering av mark och vatten enligt Plan- och bygglagen. Till viss del berör detta turismutvecklingen. T.ex. har större vildmarksområden och olika strategiska målpunkter för friluftslivet pekats ut, och utvecklingsområden för besöksnäring i strandnära lägen har föreslagits på landsbygden. Men en stor del av arbetet med turism bedrivs av privata aktörer eller inom andra delar av kommunens verksamhet.

E2	1	Socialdemokraterna i Granloholm	Universitetsallén är ett viktigt trafikstråk för boende i Granloholm, vilket man måste ha i åtanke vid fortsatt utveckling kring stråket.	Detta vägs in då olika detaljutformningar utreds i senare skeden.
	2		Eons 130 kV-ledning genom östra Granloholm bör grävas ned. Då kan ett nytt bostadsområde anläggas öster om Haparandavägen.	Det är riktigt att skyddsavståndet till ledningar kan minskas om de är nedgrävda, vilket är positivt i stadsmiljö. Eon råder över sina ledningar men kommunen för då och då dialog om önskade åtgärder av detta slag.
	3		Gör studie innan fortsatt exploatering av Granloholms centrum så att bostäder och verksamheter bildar en väl fungerande helhet. Vid Varbergsvägen 9 föreslås att Mitthem uppför ytterligare ett punkthus.	Detaljplanläggning brukar föregås av ett utrednings- eller programskede då man tittar på t.ex. övergripande strukturer. Punkthus kan vara en möjlighet inom föreslaget förtätningsområde.
	4		Vi är positiva till exploatering norr Strömstadsvägen, men ta hänsyn till friluftslivet och de boende i området.	Dessa aspekter vägs in vid detaljplanläggning. Redan i ÖP-skedet har områdets yta anpassats m.h.t. elljusspåret och Hulistugan.
	5		Vid exploatering väster om Kungsbackavägen måste man bedöma konsekvenser på t.ex. dagvattenavrinning, skidspår samt rusta upp tillfartsgatan.	Synpunkterna vägs in vid ev. detaljplanläggning. Tillfartsgatan bedöms ha en lämplig trafiksäkerhetsstandard. Underhåll av vägbeläggning etc. hanteras inte inom översiktsplaneringen.
	6		Den tunga trafiken bör hänvisas till Timmervägen och inte tillåtas öka på Hulivägen.	Trafikverket studerar för närvarande hur de öst-väsliga trafikströmmarna bäst bör hanteras i framtiden. I denna studie bistår kommunen bland annat med boendemiljöaspekter.
	7		Innan exploatering på bergknallen söder om Uppsalavägen måste konsekvenser såsom skuggning av befintlig bebyggelse utvärderas.	Synpunkterna ska vägas in vid ev. detaljplanläggning. Detta lyfts särskilt i "tänk på att-rutan" för utvecklingsområdet.

F. Idéella föreningar, intresseorganisationer etc.

Nr	Synpunkter från	ämne/synpunkt	Kommentar	
F1	1	Qvinnouniversitetet Sundsvall - Timrå	Viktigt att årlig uppföljning av ÖP sker, där avsteg noteras.	Översiktsplanen utgör ett styrdokument för den fysiska planeringen i enlighet med vår strategi för hållbar tillväxt. I den årliga livsmiljöanalysen utvärderas hur kommunen utvecklas med hjälp av mätbara parametrar kopplade till strategin. Inom ramen för denna årliga analys finns möjlighet att tydligare lyfta fram den fysiska planeringen och därmed få en återkoppling mot ÖP. Behovet av att uppdatera ÖP kommer att utvärderas en gång per mandatperiod (var fjärde år). Inför denna utvärdering kommer länsstyrelsen att bidra med en redovisning av om kommunens planeringsunderlag blivit inaktuellt i några delar.
	2		Nackstaskogen bör inte bebyggas.	Delar av Nackstaskogen föreslås bebyggas eftersom det finns ett stort behov av stadsnära småhusbebyggelse och denna bebyggelse inte kan inrymmas i de befintliga stadsdelarna. Området ligger strategiskt bra för att gynna hållbart resande och god tillgänglighet till service, skolor och arbetsplatser. ÖP betonar dock vikten av att grönstråk för natur och rekreation behålls som kopplar samman Nacksta och Sallyhill/Sidsjö med skog och skidspår.
	3		Norra och Södra kajen är prioriterade områden att bygga ut, tillsammans med mindre andra mindre kompletteringar som sammantaget stärker underlaget för service i stadskärnan.	Detta stämmer mycket väl mot de prioriteringar som föreslås i ÖP2021.
F2	1	Kvinnor för miljö och hälsa i Sundsvall	Vi saknar respons på förslag om sänkt hastighet på vissa gator. Tung trafik bör inte tillåtas på Hulivägen.	Tillåten hastighet regleras inte i ÖP. Arbete pågår dock inom kommunen för att förbättra trafiksäkerheten, bland annat genom nyligen genomförda trafiksäkerhetsåtgärder på Södra Allén. På huvudnätet är det även viktigt med en god framkomlighet. Gällande Hulivägen se svar i tidigare samrådsredogörelse samt kommentar E2-6.
	2		Förslaget att klassa Södra berget m.m. som riktintresse för friluftsliv är mycket bra. Bebyggelse vid Ryggslingan är inte lämpligt. Vi tror inte bostadsbebyggelse ökar tryggheten längs motionsspåret. Låt området ingå i blivande naturreservat.	"Naturvårdsverket står nu för fortsatt hantering angående riksintresseöversynen. Området vid Lasarettsvägen tas bort som nytt bostadsområde efter önskemål från flera synpunktslämnare, eftersom det inte bedöms vara väsentligt för de närmaste årens bebyggelsekompletteringar. Istället för att sträva efter att bygga ut den tidigare markerade ytan läggs ett större fokus på förtätning av redan utbyggda områden. Därför görs mindre utökningar av det "rosa rastret" för förtätning, bland annat öster om Lasarettsvägen och vid Böle i den södra delen av staden. I framtida översyner av ÖP kan frågan komma att prövas på nytt om andra mer fördelaktiga utbyggnadslägen redan byggts ut och ett utökat utbyggnadsbehov kvarstår. I sådana fall bör stor hänsyn tas till friluftslivets intressen. Kommunala naturreservat kan endast bildas på kommunägd mark. Marken vid Lasarettsvägen ägs inte av kommunen.

F2	3		Mycket bra med planering för ökade pendlingsmöjligheter, det gynnar jämställdheten. Exploatering nära Resecentrum måste reserveras för boende och verksamheter som har stort behov av regionala kontakter.	Kommunen planerar stadsbebyggelse med betoning på bostäder i inre hamnen och på södra kajen, vilket bidrar till att fler kan bo i närheten av resecentrum. Verksamheter bör vara av sådan art som fungerar väl integrerat med bostäder.
	4		Mångfald, jämställdhet m.m. bör följas upp regelbundet. Fullmäktige föreslås ha en årlig genomgång och debatt om genomförandet av ÖP och eventuella avsteg från denna.	Se svar F1-1.
F3	1	Naturskydds-föreningen i Sundsvall - Ånge	Det är positivt att Södra berget föreslås som riksintresse för friluftsliv, men vi önskar att området även föreslås bli ett kommunalt friluftsliv- och naturreservat för att få ett tillräckligt starkt skydd.	Detta kommer inte att hanteras i nuläget men kan diskuteras inför framtiden. Det är inte givet att naturreservat är bästa formen för att ge rätt skydd och utveckling för området. Södra berget omfattar ett mycket stort skogsområde där flera markägare berörs, vilket komplicerar ett reservatsbildande. Planläggning kan också vara ett alternativ.
	2		Även andra kärnområden för natur och friluftsliv bör få ett starkare skydd, såsom Norra berget inkl. Ryggkurvan, Selångersån, Sidsjön, Birstaberget, Getberget, Södra bergets norrsluttning och Granloskogen.	ÖP reglerar markanvändningens huvuddrag. Reservatsbildningar hanteras i separata processer som kräver stora arbetsinsatser. Se vidare i svar F2-2.
	3		Trots positiva justeringar sedan samrådsförslaget önskar vi en tydligare analys och prioritering av utbyggnadsområdena. Det är mycket viktigt att grönområden i befolkningstäta områden bevaras. Tydligare ställningstaganden önskas.	Det är riktigt att ÖP2021 lämnar öppet för olika versioner av utbyggnad. Det beror dels på att ytterligare utredningar krävs för vissa utvecklingsområden, men också på att det är bra för att tillmötesgå framtida behov om planen innehåller en viss flexibilitet. Vissa tydliga prioriteringar har dock gjorts, framför allt gällande kriterier för lokaliseringar och typen av bebyggelse som behövs. Även att tätortsnära rekreation och friluftsliv ska vidareutvecklas och förbättras. En hållbar tillväxt är huvudmålet!
F4		Lörans hamnförening	Vid Brämösundet finns en stor utvecklingspotential för besöksnäring som inte beskrivs i ÖP. Både kuststräckan vid Lörudden och Brämön kan tillgängliggöras med hjälp av vissa investeringar i infrastruktur/hamn. Service och övernattningsmöjligheter bör möjliggöra turtrafik till Brämön.	Redan nu omnämns området som viktigt för utveckling av rekreation och turism. Möjligheterna med Brämön kan dock beskrivas tydligare och vissa kompletteringar har därför gjorts i texten. Omnämningen i ÖP medför inte i sig någon finansiering av projektet utan endast att utvecklingsidéerna bedöms vara positiva för Sundsvall.
*F5	1	Kustvägen	Kustvägen bör skyltas med brunvit klassning för turistväg redan vid Sundsvallsbrons södra trafikplats och i södra änden vid Jättendal.	Skyltfrågor hanteras inte i ÖP. Ta gärna kontakt med E4-projektet gällande denna fråga.
	2		Det är för mycket fokus på miljö och för lite på utveckling av boende och företag i området.	Exploatering i området måste begränsas tills dess att fungerande VA-system byggts ut i området. Björköfjärden är mycket hårt belastad av dåligt fungerande avloppslösningar redan med den bebyggelse som finns idag. Det tar många år att genomföra de VA-investeringar som behövs i kommunen och utbyggnaden av ny bebyggelse måste därför begränsas under denna period.

G. Privatpersoner

Nr	Synpunkter från	ämne/synpunkt	Kommentar	
G1	1	Per Andersson	Svårt att ladda hem den digitala kartan och att lämna yttranden via hemsidan.	Det är komplicerat att införa digitala applikationer som ska fungera med alla typer av webbläsare etc. Vi har haft begränsade resurser för att ta fram planeringskartan men strävar efter att förbättra tekniken allt eftersom. Kravet på "bildverifiering" vid lämnande av yttranden är lite besvärligt men en nödvändighet för att vi inte ska få in "spam" (massproducerade digitala skrämmeddelanden) i kommunstyrelsens postlåda. Det finns alltid möjlighet att läsa handlingarna i pappersform på biblioteken eller i utställningslokalerna samt att lämna yttranden via vanliga brev.
	2		Protesterar mot planerna på bostäder vid Lasarettsvägen. Bebyggelsen kommer att inkräkta på motionsspåret Ryggkurvan som ligger centralt och lättillgängligt för många i Hagaområdet och staden i övrigt. Spåret används flitigt av människor i alla åldrar både sommar och vinter, nästan dygnet runt. Bostäderna skulle göra spåret kortare och mindre attraktivt. Rekreativområdet bör bevaras och inte naggas i kanten. Beträffande argumentet med närhet till buslinjer och arbetsplatser så finns fler sådana i Birsta.	Området vid Lasarettsvägen tas bort som nytt bostadsområde efter önskemål från flera synpunktslämnare, eftersom det inte bedöms vara väsentligt för de närmaste årens bebyggelsekompletteringar. Istället för att sträva efter att bygga ut den tidigare markerade ytan läggs ett större fokus på förtätning av redan utbyggda områden. Därför görs mindre utökningar av det "rosa rastret" för förtätning, bland annat öster om Lasarettsvägen och vid Böle i den södra delen av staden. I framtida översyner av ÖP kan frågan komma att prövas på nytt om andra mer fördelaktiga utbyggnadslägen redan byggts ut och ett utökat utbyggnadsbehov kvarstår. I sådana fall bör stor hänsyn tas till friluftslivets intressen.
G2		Ragnhild Widgren samt namninsamling 9 pers.	"liknande som G1-2, dessutom framförs att man inte håller med om att bostäder ökar tryggheten i området eller att den kan skärma av trafikbuller från Lasarettsvägen."	Se G1-2.
G3		Lotte Ljung	liknande som G1-2.	Se G1-2.
G4		Janne och Anneli Kristoffersson	Liknande som G1-2.	Se G1-2.
G5		Rut Häggström	Liknande som G1-2.	Se G1-2.
G6		Eija Piirainen	Liknande som G1-2.	Se G1-2.
G7		Sonja Ljung	"Liknande som G1-2, dessutom framförs att mindre barn lär sig orientering i området och att det är det området som föreslås bebyggas som har den trevligaste naturen på våren. Bygg istället i närheten av norra infarten till sjukhuset."	Se G1-2.
G8		Gunnel Dyneborg	"Liknande som G1-2, dessutom framförs att träden i området bidrar till att rena bort luftföroreningar."	Se G1-2.
G9	1	Ingmar Söderström	"Liknande som G1-2, dessutom framförs att man hellre bör bygga i skogsområdet mellan sjukhuset och Hulivägen."	Se G1-2.

G9	2		Glöm tanken på nedsänkt järnväg och börja agera nu för en fungerande lösning liknande den i Gävle eller Uppsala. Bygg planskilda passager för vissa bilvägar och gångvägar. Dagens bilköer försämrar luftmiljön.	I ett långsiktigt perspektiv är Sundsvalls kommuns ståndpunkt att en nedsänkning av järnvägen är den bästa lösningen för staden, även om Trafikverket inte tagit med projektet i sin nu gällande tioårsplan. Däremot innebär det faktum att gränsvärden för kvävedioxid och partiklar överskrids på vissa gator i centrala Sundsvall att trafikbelastningen på dessa gator måste minska även i ett kortsiktigt perspektiv. Den nya E4-bron kommer att medföra en viss minskning av trafiken. På samma sätt kan en ny västlig förbindelse mellan Bergsgatan och Storgatan också leda till mindre trafik på de mest belastade gatorna i centrum och därmed en förbättring av luftkvaliteten.
	3		Flytta inte ut alla kombitransporter till Logistikparken utan endast de som ska kopplas mot hamnen eller som inte behöver vara snabba. Det är snabbare och effektivare att behålla övrig kombitrafik centralt i staden, även farligt gods. Hur har man gjort riskbedömningen när man föredrar att allt farligt gods ska gå på järnvägen genom staden från Logistikparken?	Riskerna vid hantering och transporter av farligt gods är betydligt större vid omlastning än när godset transporteras. En av vinsterna med logistikparken är just att hanteringen av farligt gods vid nuvarande kombiterminal kan flyttas ut från centrala Sundsvall. En konsolidering av kombitransporter till en och samma plats bör eftersträvas då det medför synergieffekter för godstransportörerna. Den centralt belägna markytan för befintlig kombiterminal intill resecentrum är också bättre lämpad för andra typer av verksamheter än hantering av farligt gods.
G10	1	Sven Widgren	Hulivägen ska inte pekas ut som en godstransportled i Trafikverkets åtgärdsvalsstudier eller i kommunens översiktsplanering. Vägen är inte lämpad för detta och hastigheten bör vara 60 eller 70 km/h, inte högre. Bygg en gång- och cykelväg utmed Ljustavägen och behåll de tunga transportererna där.	Vilka vägar i Sundsvall som i framtiden ska ha funktionen av transportleder för gods kommer att klargöras i åtgärdsvalsstudien för Öst - västliga resor och transporter genom Sundsvall. Trafikverket ansvarar för denna studie i samverkan med bland annat kommunen.
	2		Det ser oroande ut att kommunen föreslår en höjning av hastigheterna till 60 km/h på vissa kommunala huvudgator.	Kommunen planerar för alla trafikslag. Längs vissa vägar måste framkomligheten för bilar vara god medan den på många andra gator och vägar får stå tillbaka då gång, cykel eller kollektivtrafiken har högre framkomlighetsanspråk. God framkomlighet på det övergripande vägnätet är viktig för att styra bort trafik från lokalgatorna.
	3		Liknande synpunkter som G1-2 ovan, samt att området med Ryggkurvan bör ingå i naturreservatet för Norra berget.	Se G1-2. Kommunen kan endast bilda kommunala naturreservat på mark som ägs av kommunen, vilket inte är fallet med Ryggkurvan.

G11		Susanne Englund	Som boende i den idyll som bostadsområdet i Gärde är, har jag synpunkter på kommunens förslag till omvandling från bostäder till andra verksamheter. Om godstransporterna är farliga, hur är det då med resterande bostäder utmed Johannedalsvägen, längre österut, är inte det ett lika riskabelt läge? Och hur är det med Gärdehovs idrottsanläggning? De fastigheter närmast vägen som redan lösts in bör rivas snarast och ge plats för bullerskärmar. Det har vi blivit lovande vid ett möte om bussdepån. Det har varit bristande information till oss boende om planförslagen.	Det råder brist på verksamhetsområden för småskaliga industrier i Sundsvall. I Gärde har det nya verksamhetsområdet föreslagits mot bakgrund av att bostadsområdet ligger i direkt anslutning till befintligt industriområde. Industriområdet i Gärde ligger strategiskt med direkt närhet till flera stora transportleder. När den nya logistikparken i Tunadalshamnen är klar är det rimligt att efterfrågan på industrimark i logistikparkens närhet blir mycket stor då läget blir än mer strategiskt lämpligt för verksamheter med behov av effektiva transporter. Det befintliga industriområdet kan idag inte växa då E4 och Johannedalsvägen ligger i direkt anslutning till området. Enda möjligheten för området att växa är österut mot befintligt bostadsområde. Ett förhållandevis litet antal bostadshus måste lösas in för att tillgodose omvandlingen till verksamhetsområde. Frågan om bullerskärmar hanteras inte i arbetet med översiktsplanen. Gällande övriga bostadshus längre österut längs Johannedalsvägen så utsätts de inte för lika höga risker från transporter av farligt gods.
G12		Kjell Englund	Liknande som G11.	Se G11.
G13		Urban Englund	Liknande som G11.	Se G11.
G14		Urban Simander	Det räcker inte med att "rekommendera" tung trafik att inte köra Hulivägen, den måste förbjudas. Bullervallen som blev klar 2012 har sjunkit ca 80 cm och bullret är tillbaka, ska även fastigheterna längs Hulivägen lösas in?	Se G10. Utformning och funktion av befintlig bullervall i Bydalen hanteras inte i översiktsplanen. Riktlinjer för bullernivåer i bostadshus är desamma för alla bostadshus. Även med en ökning mängden tung trafik längs Hulivägen är det knappast troligt att bullernivåerna blir så höga att bostäder kommer att behöva lösas in. Om bullernivåerna överskrider gällande gränsvärden kan det i vissa områden bli aktuellt med bullerdämpande åtgärder så som exempelvis fasadåtgärder och/eller bullerplank. Om det blir aktuellt att i ökad utsträckning använda Hulivägen för övergripande trafik kommer de strängare bullerkrav som gäller för nya trafikleder att tillämpas, i stället för de bullerkrav för befintlig miljö som gäller i dag.
G15		Christina Lind	Den föreslagna vägen genom Nackstaskogen - Mårtensro bör dras betydligt längre västerut för att inte vara störande för befintlig bebyggelse. Spara ett skogsstråk mellan nya området och Mårtensro och förbind dem med gång- och cykelvägar. Närnaturen är viktig för barnen.	Vägsträckningen är endast symboliskt redovisad i kartan. Området ska utredas i sin helhet så att vi får en bra planering av bostäder, gator och grönstråk. Vid planering kommer hänsyn att tas både till befintlig och ny bebyggelse, men då ett större bostadsområde växer fram är det ofrånkomligt att omgivningen påverkas i någon omfattning.
G16	I	Lars Hillerström	Anser att de generella riktlinjerna i ÖP2021 inte följts till alla delar då vissa utvecklingsområden planerats. FÖP Tunadal-Korsta-Ortviken bör omprövas då omständigheter har förändrats sedan planen antogs. Alternativa lägen för kombiterminalen finns. Istället bör FÖP Norra Skön fortsätta gälla.	Det framgår inte av synpunkten vilka av de generella riktlinjerna i ÖP 2021 som synpunktslämnaren anser inte följs. Denna del av synpunkten kan därför inte besvaras. Då FÖP Tunadal-Korsta-Ortviken relativt nyligen tagits fram och gått vidare med detaljplanläggning är vår bedömning att den fortfarande är aktuell och därför inte behöver upphävas när nya översiktsplanen antas

G16	2		Då konflikter föreligger mellan planerade bostäder och befintliga grönområden bör grönområdenas bevarande prioriteras. Detta bör inte vara något problem eftersom inte alla föreslagna bostadsområden behövs inom överskådlig tid.	När prioriteringar görs mellan utvecklingsområdena för bostäder vägs många aspekter in, bland annat efterfrågan, attraktivitet och tillgänglighet. Men det är mycket viktigt för Sundsvall att invånarna har god tillgång på skog, park och rekreationsområden. Därför har grönstråk och kärnområden för natur/ rekreation pekast ut som är särskilt viktiga att bevara. Det är riktigt att alla områden inte kommer att byggas ut på en gång och till dess kommer befintlig markanvändning att fortgå.
**		Bo (yttrandet inkom i tid men blev sent registrerat, därför saknas nummer)	Västra länken kan byggas mellan Tegelvägen och cirkulationsplatsen vid Granlo kyrka. Bygg en bro över Selångersån med körbanan i nivå med cirkulationsplatsen. Bron bör även anpassas för gång- och cykeltrafikanter. Med denna lösning kan Tegelvägens planskildhet under järnvägen användas dubbelt och någon ny sådan korsning behövs inte. Trafiken på Skolhusallén kan minska och ev. koppling mot ny järnvägsstation kan ordnas via väg parallellt med ån den dag stationen byggs.	I förslag till ny översiktsplan har en västlig länk mellan Bergsgatan och Storgatan markerats i planen på principiell nivå. Den exakta utformningen och sträckningen av en västlig förbindelse utreds först om och när beslut tas om att en sådan ska utredas. Dock är det så, att ju mer centralt en västlig förbindelse lokaliseras, desto större blir trafikminskningen på Skolhusallén. Den västliga förbindelsen ska även tjäna som tillfart till en regional tågstation vid Mittuniversitetet.
G17		Stig Hägglund	Det mesta i ÖP är bra, men jag skulle gärna se en mer offensiv planering. I södra Njurunda bör Linnéstigen/ Gamla vägen få särskilt skydd. Där finns klapperstensfält, jättegrytor och det skyddsvärda Hökberget. Armsjön har också en del attraktiva partier där diabasen är framträdande liksom fina badstränder.	Området kring Linnéstigen/Gamla vägen har hög koncentration av både kultur- och naturvärden där gamla Norrstigen spelar en central betydelse. Området har inte utpekats specifikt som skyddsområde i dagsläget, men befintliga fornlämningar skyddas idag enligt lagen om kulturminnesvård och Sundsvalls Kommun/Kultur&fritid/Sundsvall Museum uppmärksammar området årligen genom visningar och exkursioner i samarbete med det lokala föreningslivet. I ÖP2021 har bevarandeytor pekats ut främst inom tätorten där det finns exploateringsintressen, medan områden på landsbygden i första hand skyddas genom de generella riktlinjerna.
G18		Stefan Bäckman	Gällande järnvägen: det enda logiska valet är att välja befintlig järnvägskorridor (östra korridoren söder om Njurundabommen). Varför dela samhället igen nu när vi får bort E4? Valet av järnvägssträckning kommer att påverka bostadspriser, inflyttning, barnens skolmiljö, kulturmiljö och utvecklingsmöjligheter för bostäder.	Det finns för- och nackdelar med de båda järnvägskorridorerna söder om Njurunda. Vid val av korridor är det viktigt att järnvägens funktion inte begränsas av snäva kurvradier som begränsar hastigheten på banan. Båda järnvägskorridorerna, även den östra, innebär intrång i befintliga bostadsområden och kulturmiljöer vilket medför att några fastigheter kommer att behöva lösas in när dubbelspåret byggs. Trafikverket ansvarar för beslut om bortval av järnvägskorridor. Kommunen har ännu inte tagit ställning till vilken korridor som är mest fördelaktig ur ett helhetsperspektiv.

G19		Carolina Franksson	Det låter bra med kompletterande bebyggelse med lantlig karaktär i Kungsnäs. Men ett 30-tal villor vore för mycket, då tappar området sin charm. Ett glest område med upp till 10 nya hus bör var rimligt. Viktigt att tänka på skuggningseffekter för befintlig bebyggelse.	Det är riktigt att tätare bebyggelse passar bättre i staden och att Kungsnäs bör få behålla en likartad karaktär som i nuläget. Utformningen kommer att studeras vidare i senare skeden och de närboende får då tillfälle att bidra med synpunkter.
G20		Anders Erlandsson	Nedre Ljungandalen är mycket vacker och värdefull men bör ändå kunna utvecklas och tillgängliggöras, främst för turism. Detta bör lyftas fram i ÖP2021.	Området runt Marmen och Ljungan vid Grenforsen är markerat med "Komplettering i kulturlandskap" samt "Utvecklingsstråk i inlandet". Allsta fiskecamp, som har utvecklingspotential som turismmålpoint för fritidsfiske, ingår t.ex. i detta område.
G21		Peter Möller och Kajsa Viklund	Området närmast Storhullsjön som berörs av projektet Vindkraftpark Stockåsbodarna bör i ÖP markeras som ett Tyst område. Där bör 35 dB(A) gälla som begränsningsvärde för vindkraftbuller vid bostäder nattetid. Vår fastighet ligger mellan två berg som riskerar att förstärka bullret från planerade vindkraftverk.	Kommunen väntar på att länsstyrelsen ska ge en tydligare definition av vad "tysta områden" innebär i vårt län, innan sådana pekas ut i ÖP. Vindkraftfrågor hanteras i ett tematiskt tillägg som redan är antaget och ingår därför inte i ÖP2021.
G22		Lennart Gustafsson	Vindkraftskartan som redovisas är missvisande eftersom de gröna områdena kan tolkas som fria från vindkraft trots att vindkraftplanen medger möjlighet att ansöka om upp till 6 st 150 m höga vindkraftverk i grupp. Vindkraftplanen bör uppdateras med "tysta zoner". Om vår kommun ska bli attraktiv att bosätta sig i måste planerna vara tydligare så att man inte behöver oro sig över att vindkraftverk kan byggas var som helst. Jag är benägen att flytta från Sundsvall och Österro där man placerat 5 vindkraftverk inne i tätortsnära friluftsområde, trots att både gällande och nya ÖP visar på värdena av detta friluftsområde. Det finns i dagsläget bättre energialternativ än vindkraft.	Webbkartan har kompletterats så att det nu är möjligt att se "Övrig mark för vindkraft" i kartsnittet för "Tematiskt tillägg vindkraft". I övrigt hanteras inte vindkraftfrågorna inom ramen för ÖP2021 eftersom ett tematiskt tillägg till kommunens översiktsplan nyligen antagits gällande vindkraftfrågorna.
G23		Dan Bakkman	Liknande som G21 och G22 gällande Tysta områden. Förespråkar Oxåsen som tyst område med tanke på friluftsliv, jakt etc.	Se G21.
G24	I	Torbjörn Forsman	Vid stadplanering bör man tänka på att spara utrymmen för snöupplag vid tomtmark så att det inte krävs onödig bortforsling av snö. Detta är miljöstörande och resurskrävande.	Det är riktigt att det är bättre både ekonomiskt och miljömässigt om man slipper forsla bort snö. Samtidigt vill vi förtäta staden så att fler kan bo centralt. Avvägningar görs vid detaljutformning av nya områden, men i småhusområden planerar vi för att snön ska kunna ligga kvar intill de plogade ytorna.

G24	2		<p>Förbudsområdena för skoterkörning bör ses över, motiveras bättre och skyltas på tydligt sätt. Förbudszonen är onödigt stor i Sundsvall. Ett förslag är att upprätta en "korridor" på norra Alnön där skoterkörning är tillåten, som binder ihop olika tillåtna zoner. Uppdatera också kartan på sundsvall.se så att den stämmer med aktuella bestämmelser. Komplettera skoterkartan med information på liknande sätt som Örnsköldsvik har gjort föredömligt. Överväg också att registrera förbudsområdena hos länsstyrelsen som flera grannkommuner gör.</p>	<p>Skoterfrågor hanteras inte i ÖP. Framtida markanvändning på Alnö regleras i den fördjupade översiktsplanen för Alnö, hela norra Alnö utgörs dock av riksintresse för kulturmiljö i vilket det inte är aktuellt med skoterkorridorer.</p>
-----	---	--	---	---

5. Särskild sammanställning

Särskild sammanställning av MKB-processen enligt MB 6 kap 16§

Så här säger lagstiftningen: ”När planen eller programmet har antagits ska den beslutande myndigheten eller kommunen i en särskild sammanställning redovisa

1. hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,
2. hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats,
3. skälen till att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som varit föremål för överväganden, och
4. de åtgärder som avses att vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.”

Hur miljöaspekterna har integrerats i planen

Miljöarbetet har bedrivits integrerat i hela planprocessen. Miljökunniga handläggare från både Stadsbyggnadskontoret och Miljökontoret har ingått i den arbetsgrupp som utformat planförslaget. Kommunens strategi för hållbar tillväxt samt övergripande miljömål har varit utgångspunkter för arbetet.

Då hållbarhetsbedömningen och miljökonsekvensbeskrivningen upprättades fördes dialog om vilka ytterligare anpassningar av planförslaget som var möjliga att genomföra. Flera ändringar och kompletteringar av planförslaget gjordes i samråd med MKB-handläggarna.

Exempel på områden där miljöaspekter medfört direkt genomslag i planutformningen:

- Utbyggnadsområden för bostäder har i första hand förlagts till områden med förutsättningar för hållbart resande, vilket leder till minskad påverkan på bland annat luftmiljö samt förbättrad folkhälsa.
- Utbyggnadsområden för industriverksamheter har i första hand förlagts intill det övergripande transportsystemet med koppling till logistikparken, för att möjliggöra tåg- och båttransporter som alternativ. Dessutom bidrar detta till att undvika ökade buller- och luftmiljöstörningar i övriga områden för boende och mindre verksamheter.

- Områden för bevarande och utveckling av tätortsnära grönstruktur med hänsyn till natur, friluftsliv, rekreation och folkhälsa har pekats ut.
- Flera riktlinjer har formulerats för olika typer av hänsynstaganden till miljövärden, naturresurser, vattenkvalitet, säkerhet m.m.

Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd och utställning har beaktats

Angående MKBn se beskrivning i punkten ovan. Få synpunkter på själva MKB-handlingen har lämnats under samråd och utställning. Länsstyrelsen har haft vissa synpunkter på redovisning av allmänna intressen i kartor och dessa synpunkter har tillmötesgått så långt möjligt. Riksintressen och en beskrivning av hur kommunens översiktsplanering förhåller sig till dessa redovisas i en särskild bilaga till MKBn (bilaga 2). Generellt har vi undvikit att föreslå exploatering inom riksintresseområden och i de fall det finns utvecklingsförslag som berör riksintressen finns riktlinjer för att säkra riksintressets värde.

En mängd yttranden har inkommit under samråd och utställning. Hur dessa hanterats beskrivs i detalj dels i samrådsredogörelsen, dels i kapitel fyra i detta dokument. Bland de yttranden som berör miljöfrågor kan man se en klar dominans av synpunkter gällande bevarande av grönområden i tätorten. Dels med hänsyn till motionsspår, dels med hänsyn till närboendes behov av rekreationsytor. De områden som varit störst föremål för diskussion är utbyggnadsförslag vid Granloholmsvägen respektive Lasarettsvägen, där avsikten var att möjliggöra mindre grupper av flerbostadshus. Dessa utbyggnadsområden har tagits bort med hänsyn till synpunkterna. Följden blir att särskilt fokus istället måste läggas på förtätning av befintliga bebyggelseområden i tätorten. Synpunkter har även lämnats på det större utbyggnadsområdet i Nackstaskogen – Mårtensro. Detta område kvarstår dock i sin helhet som underlag för fortsatta utredningar. Lämpliga miljöhänsyn bedöms kunna tas även med en relativt stor exploatering i detta område.

Nämnder, bolag m.fl. har också lämnat enstaka synpunkter på vattenskydd, säkerhetsaspekter, luftmiljöfrågor etc. Dessa synpunkter har hanterats genom mindre justeringar av riktlinjer och utbyggnadsområden.

Om man jämför omfattningen och innehållet i synpunkter från samrådet med motsvarande från utställningen så kan man konstatera att många intressenter anser att flertalet av deras synpunkter har tillgodosetts genom anpassningar av planförslaget.

Länsstyrelsen har lämnat vissa synpunkter bland annat gällande riksintressen, som är svåra att tillgodose då de delvis avser frågor som inte ingått i avgränsningen för ÖP2021 (exempelvis vindkraft). Länsstyrelsen önskar också en tydligare precisering av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Kommunen bedömer att det är effektivare att lägga ner det fördjupade miljöutredningsarbete som krävs när LIS-dispenser blir aktuella för enstaka mindre områden, än att göra detta omfattande arbete för stora delar av kommunens yta.

Skälen till att planen bör antas i sin nuvarande form istället för de alternativ som varit föremål för överväganden

Flera utvecklingsområden för bebyggelse (främst bostäder) har studerats översiktligt men valts bort med hänsyn till naturmiljö och stadsnära rekreation. Kommunens bedömning är att kvarvarande utbyggnadsområden i kombination med förtätning av befintlig bebyggelse täcker upp det bostadsbehov som finns fram till år 2021. Därmed har vi kunnat prioritera att tills vidare spara vissa områden med hänsyn till miljövärden och lokala önskemål. Nya prövningar av dessa områden kan bli aktuella i framtiden när de nu utpekade utvecklingsområdena är färdigbyggda.

Förtättningsprojekt ger ofta upphov till mer diskussion än nybyggnadsområden, då det finns fler berörda grannar. Ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv rekommenderas ändå ett fokus på förtätning då detta är resurseffektivare, tar mindre naturmark i anspråk samt gynnar lokal service och hållbara transportalternativ (såsom cykel eller kollektivtrafik).

Gällande landsbygdsutveckling i strandnära lägen har områdena revideras för att tillsammans med ÖP2021 bilda en bättre helhet i vilken utveckling som önskas inom kommunens landsbygd. En grundtanke har varit att underlätta för bebyggelse och verksamhetsetableringar inom vissa stråk där det finns förutsättningar för god kollektivtrafik och service. Samtidigt bör större sammanhängande områden av vildmarkskaraktär behållas som naturresurser och för naturturismutveckling. De LIS-områden som valdes bort efter samrådet hade vaga motiv till att LIS skulle vara ett dispensenkäl just där samtidigt som det fanns risk för vissa miljökonflikter.

I tätorten har vissa grönstråk och kärnområden för natur/friluftsliv pekats ut för bevarande. Det har funnits önskemål från vissa intressenter att alla befintliga grönområden (små och stora) skulle pekats ut på detta sätt, men detta har inte bedömts som ett rimligt alternativ av arbetsgruppen. Skälet är att ett sådant utpekande antingen skulle omöjliggöra en önskad tillväxt av staden, eller tvinga politikerna att göra ständiga avsteg från planen. Om en större andel

av befolkningen tvingas bosätta sig utanför tätorterna på grund av bostadsbrist ökar också biltransporterna till och inom staden. Det bedöms vara fördelaktigare att tydligt redovisa vilka stråk och grönområden kommunen tydligt tar ställning till att bevara medan andra områden lämnas öppna för framtida utvecklingsförslag. Kommunen kan då medvetet arbeta med att knyta samman grönstrukturen till ett sammanhängande nätverk samtidigt som staden tillåts växa och förtätas.

Åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som planen kan medföra

ÖP2021 har ett starkt förändringsfokus och den betydande miljöpåverkan som planen kan ge upphov till är därmed i hög grad knuten till markanvändningsförändringar inom de utbyggnadsområden i och i anslutning till tätorterna som planen redovisar. Frågor om uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan kommer till stor del att avhandlas i senare planeringsskeden för respektive utbyggnadsområde, bland annat inom detaljplaneprocesser.

Den betydande miljöpåverkan omfattar främst påverkan från bebyggelseexploateringar. Större utbyggnader kommer att föregås av detaljpaneläggning. Inom ramen för denna process prövas om föreslagna utbyggnader kan komma att innebära betydande miljöpåverkan. Miljöstörande verksamheter tillståndsprövas enligt miljöbalken, varvid uppföljning och övervakning av miljöfrågorna behandlas.

Verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka ett Natura 2000-område kräver tillstånd enligt MB 7 kap 28 a §. I samband med tillståndsprövningen ska samråd ske med länsstyrelsen. Det är av vikt att detta samråd hålls i ett tidigt skede när de i översiktsplanen föreslagna förändringarna blir aktuella, så att förändringarna kan vidtas på ett sätt som är i överensstämmelse med bevarande av Natura 2000-områdets värden. Inga Natura 2000-områden berörs direkt av planalternativets förändringsförslag, men några Natura 2000-områden ligger nära områden där förändringar föreslås och det kan därmed finnas risk för indirekt påverkan.

Exploateringar som kan tillkomma utan detaljpaneläggning, tillståndsprövning el.dyl. bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan.

Planförslaget syftar till att minska biltrafiken i centrala Sundsvall och föra över resor till gång-, cykel samt kollektivtrafik. Bland annat genom att koncentrera ny bebyggelse till tätortsområden med närhet till målpunkter som service, skolor och arbetsplatser samt god kollektivtrafik. ÖP verkar också för utvecklade GC-nät, omledning av farligt

gods i vissa stråk m.m. Detta behöver kontinuerligt följas upp för att säkra att bebyggelseutvecklingen och planerade trafikåtgärder ger avsedd effekt och för att vid behov kunna vidta andra åtgärder.

Luftföroreningsituationen i centrala Sundsvall behöver studeras vidare på ett övergripande plan, eftersom överskridanden av miljökvalitetsnormerna förekommer i nuläget och planförslaget i sig inte bedöms förbättra luftkvaliteten tillräckligt mycket inom rimlig tid. Preciseringarna av miljökvalitetsmålet Frisk luft innebär högre krav än tidigare vilket innebär att arbetet med att förbättra luftkvaliteten måste fortsätta så att vi kan uppnå lagstiftning och miljömål i framtiden. Detta arbete bedrivs redan av kommunen genom kontinuerliga mätningar av luftkvaliteten och genom ett åtgärdsprogram som upprättats för att klara miljökvalitetsnormerna för partiklar och kvävedioxid.

Miljökvalitetsnormer för vatten behöver studeras vidare på ett övergripande plan, eftersom överskridanden av miljökvalitetsnormerna förekommer i nuläget och planförslaget i sig inte bedöms förbättra läget. Arbetet pågår inom kommunen med riktlinjer och rekommendationer för enskilda avlopp, dagvatten och va-planering. De kommunala reningsverken Tivoli, Essvik och Fillan är alla föremål för nya tillståndsprövningar de närmsta åren varvid dessa frågor också kommer i fokus.

Sundsvalls kommun arbetar systematiskt med årliga uppföljningar inom ramen för "Livsmiljöanalysen". Dessa uppföljningar kopplar mot Sundsvalls strategi för hållbar tillväxt och berör bland annat det utvecklingsarbete som sker inom ramen för översiktsplaneringen. I dessa analyser jämförs med mätbara parametrar hur kommunen utvecklas från år till år i riktning mot hållbarhet och jämfört med uppsatta miljömål.

Bilagor

1. Sändlista utställningsutskick, 3 sidor

2. Annonskopia, kungörelse utställning i dagspress, 1 sida

3. Förteckning över skriftliga utställningsyttranden, 2 sidor

Koncernstaben
Ulrika Edlund, Strategisk Planering

Sändlista

Utställning Översiktsplan Sundsvall 2021

Näringsliv

Akzo Nobel (Surface Chemistry AB, Eka
Chemicals AB, SKW metallurgie, Expancel)
Birsta Företagarförening
DHL Freight Sweden, Sundsvall
Din Bostad
Diös Fastigheter AB
E.ON Elnät Sverige AB
Fastighetsaktiebolaget Lilium
Fastighetsägarna Norr AB
Green Cargo
Handelskammaren MittSverige AB
Investera i Sundsvall
Heliås Utbildning AB
Hemfosa Fastigheter
HSB Mitt
Keolis Sverige AB
Kubal Kubikenborg Aluminium AB
Linjegods i Sundsvall AB
Mäklare i Sundsvall (e-postlista)
Norrlandspojkar AB
Norrporten Fastighet AB
Njurundaföretagarna
På Stan Citybolaget
Pärulan Hemförvaltning
Sidsjöfastigheter AB
SCA Forest Products AB
SCA Skog
Skanska Sverige AB
SP Fastigheter i S-vall AB
Sundsvalls Bostäder AB
Sundsvalls Expressbyrå AB
Sundsvalls vårdcentral
Svensk Handel
Svenskt Näringsliv
Svenska kraftnät AB
Svenska kyrkans egendomsförvaltning
Sundsvall-Timrå Airport
Telia Sonera AB
Skanova AB
Statkraft
Totalförvaltning
Tvättbjörnen

Vattenfall AB
Skogsägarna Norrskog
Sveaskog
Jijnevaerie sameby
Jovnevaerie sameby
Ohredahke sameby
Raedtievaerie sameby
Voernese sameby

Privatpersoner (de som lämnat samrådsyttrande med angiven adress)

Gerd Dahlin
Daniel
Henrik & Erica Utter
Robert Olofsson
Rolf Nilsson
Dennis Samuelsson
Tomas Jönsson
Stig Åström
Niklas Sillerström
Kristoffer Lundin
Carolina Frankson
Eric Olofsson
Ingmar Söderström
Ewa Eriksson
Sven Widgren
Leif Grelsson
Lotta Johansson
Lars-Åke Gisslin
Roger Sjölund
Karin Edström
Liselotte o Anders Smedman
Familjen Nilsson
Tord Nyberg
Bengt Bygdén
Stefan Aronsson
Gerda Norlin
Staffan Magnusson
Per-Anders Borgström
Mats Johansson
Lars Holmgren

Olof Melander
 Boende på Blåmesvägen
 Ann-Chatrine Bodeby/Bo Renander
 Annelie Ström
 Sven Sjöln
 Sofia Holmbom
 Ulrika Sjöberg
 Catrin Bertlin
 Kristina Modin
 Lars Carlsson
 Daniel Axelsson
 Holger Daniels
 Wiltrud Daniels
 Ingeli Gagner
 Maria Algotsson
 Erika Norman
 Hans Nicolin
 Kenneth Edwall
 Lars Hillerström
 Lennart Gustafsson
 Maria Ljung
 Nils-Johan Tjärnlund
 Stephan Ribler
 Ulf Sahlin

Intresseorganisationer och föreningar

Aktiva tjejer i Sundsvall
 Arbetskompassen, AGERA – Arbetsgivarringen
 Sundsvall
 CER centrum för forskning
 Framtidsgruppen i Allsta
 Frälsningsarméns Kår
 Hyresgästföreningen
 Härelokalens byggnadsförening
 Kvinnor för miljö och hälsa i Sundsvall
 Kvinnouniversitetet
 Lantbrukarnas riksförbund (LRF)
 Lörans hamnförening
 Medelpads ornitologiska förening
 Number one forest industry network, Åkroken
 Science Park AB
 Röda korset Sundsvall
 Sundsvall 42 AB
 Sundsvalls Montessoriskolas skoloråd
 Sundsvalls kommunbygderåd
 Spf Balder
 Villaägarna i Sundsvall
 Naturskyddsföreningen
 Elöverkänsligas förening i Västernorrlands län
 Föreningen för utveckling av Hälsa och integration för invandrarfamiljer
 Företagsamma invandrarkvinnor
 Internationella föreningen i Sundsvall
 Mangagruppen

Kommunala bolag och verksamheter

Bolag

Mitthem AB
 MittSverige Vatten AB
 Näringslivsbolaget
 REKO Sundsvall
 ServaNet AB
 SKIFU
 Stadsbacken AB
 Sundsvall Energi AB
 Sundsvall Elnät AB
 Sundsvalls Hamn AB
 Sundsvalls logistikpark AB

Nämnder

Barn och utbildningsnämnden
 Kultur och fritidsnämnden
 Miljönämnden
 Nämnden för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration
 Socialnämnden
 Stadsbyggnadsnämnden
 Lantmäterinämnden

Övriga

Folkhälsorådet
 Kommunala Handikapprådet
 Kommunala pensionärsrådet
 Sundsvalls ungdomsråd
 Sundsvalls natur och friluftsråd
 Trygghetsgrupperna
 Elevrådsordföranden (via rektorer Sundsvalls skolor)
 Görel Crona (jämförhetsfrågor)

Statliga, regionala och kommunala myndigheter

Länsstyrelsen i Västernorrlands län
 Kommunförbundet Västernorrland
 Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län
 Kollektivtrafikmyndigheten i Gävleborg
 Landstinget Västernorrland
 Landstinget Gävleborg
 Medelpads Räddningstjänstförbund
 Polisen i Sundsvall
 Polismyndigheten i Västernorrlands län
 Sametinget
 Västernorrlands energikontor
 Bräcke kommun
 Hudiksvalls kommun
 Härnösands kommun
 Kramfors kommun
 Nordanstigs kommun
 Ragunda kommun
 Sollefteå kommun
 Timrå kommun

Ånge kommun
Örnsköldsviks kommun

Politiska partier

Folkpartiet
Kristdemokraterna
Miljöpartiet
Moderaterna
Socialdemokraterna
Sverigedemokraterna
Vänsterpartiet
Centerpartiet
Stöde Socialdemokratiska förening

För kännedom

Statliga myndigheter vars yttranden samordnas av länsstyrelsen

Brottsförebyggande rådet
Boverket
Energimyndigheten
Försvarsmakten
Havs- och vattenmyndigheten
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Naturvårdsverket
Riksantikvarieämbetet
SGI Statens geotekniska institut
SGU Sveriges geologiska undersökning
Sjöfartsverket, Sjöfart och Samhälle
Skogsstyrelsen, Södra Västernorrlands Distrikt
Socialstyrelsen
Statens folkhälsoinstitut
Strålsäkerhetsmyndigheten
Tillväxtverket
Trafikverket

Förvaltningar och kommunpolitiker

Kommunanställda m.fl. som deltagit i ÖP2021-arbetet
Kommunfullmäktiges ledamöter

Nyhetsmedier

Dagbladet
Sundsvalls Tidning
Sundsvalls Nyheter
Sveriges Radio Västernorrland
SVT Mittnytt
TV4 Mitt
Taltidningen Västernorrland

Övriga

Mittuniversitetet
Skvaderns gymnasieskola, Josefin Sebring
Sundsvalls Gymnasium, Arne Forseliuz
Trafikverket, Kenth Nilsson
Trafikverket, Ingela Öhrling

Kungörelseannons utställning. Publicerades på kommunens anslagstavla samt i lokal dagspress (ST, Dagbladet och Sundsvalls nyheter) vid utställningstidens början (2013-11-14). En liknande annons publicerades dessutom i Njurundabladet som delades ut till alla hushållen i Njurunda.

Kungörelse

Utställning Översiktsplan Sundsvall 2021

Nu är förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan färdigställt. Utställning av översiktsplanen med miljökonsekvensbeskrivning och samrådsredogörelse pågår fram till 31 januari 2014.

Sundsvallsbor i olika åldrar, föreningar, företag och myndigheter har deltagit i dialog och samråd under 2011 - 2013. Nytt jämfört med samrådsversionen är bland annat att vi inarbetat planen för "Landsbygdsutveckling i strandnära lägen" (LIS).

Information om översiktsplanen, länkar till handlingar och en digital planeringskarta hittar du på: www.sundsvall.se/oversiktsplan2021.

Vårt förslag finns också att se här:

- Kommunhusets foajé
- Sundsvall Visitor Center i Stadshuset
- Ditt närmaste bibliotek, där kan du låna hem handlingarna
- Wårdshuset Liden

Du kan under utställningen lämna in ett yttrande digitalt via planeringskartan, eller via post till: Sundsvalls kommun, Kommunstyrelsen, 851 85 Sundsvall eller via e-post: kommunstyrelsen@sundsvall.se.

Märk synpunkterna med "Yttrande ÖP 2021, KS-2013-00416".

Möten och dialog

Ett informationsmöte för allmänheten hålls **tisdag den 26 november** klockan 18.30 i Kulturmagasinet, programsalen. Har du frågor kan du också träffa några ur arbetsgruppen vid följande tillfällen:

- Lördag den 30 november mellan klockan 11.00-15.00 i Birsta City (vid rulltrappan ovanför södra entrén).
- Onsdag den 4 december mellan klockan 11.00-13.30 i In-gallerian (utanför Wayne's coffee plan 2).
- Tisdag den 21 januari mellan klockan 11.00-13.00 och 16.30-18.00 i Kulturmagasinet (kommunhövman i biblioteket).

Ny järnväg med dubbelspår söder om Sundsvall

Sundsvalls kommun har i samverkan med Trafikverket gjort tidiga studier av hur och var vi i framtiden ska kunna bygga om Ostkustbanan till ny järnväg med dubbelspår. Söder om Njurundabommen har Trafikverket givit förslag på två alternativa sätt att dra järnvägen.

I en ny bilaga till översiktsplanen beskriver vi olika planeringsförutsättningar och jämför Trafikverkets två alternativa korridorer. Sundsvalls kommun vill gärna klarlägga vilket alternativ som är fördelaktigast så att Trafikverket kan välja bort det andra alternativet. Då möjliggör vi fortsatt utveckling av Njurundabommen med omnejd. Om du har kunskap att bidra med till detta vill vi gärna att du skickar in ett yttrande!

Kommunens översiktsplan är vägledande för mark- och vattenanvändning och för utveckling av den byggda miljön. "Översiktsplan Sundsvall 2021" ska ersätta vissa äldre planer och strategiska dokument. Den följer plan- och bygglagen, PBL.

Läs mer på www.sundsvall.se/oversiktsplan2021

KOMMUN
FULLMÄKTIGE
SUNDSVALL

Kommunfullmäktige sammanträder måndagen den 25 november 2013, klockan 13.00, i kommunhusets fullmäktigesal, Norrimalmsgatan 4.

Dagordning och handlingar finns tillgängliga i kommunhusets reception. Dagordningen finns också tillgänglig på www.sundsvall.se, där visas även sammanträdet på webb-TV.

Frågor till allmänhetens frågestund ska vara skriftliga och ska lämnas till koncernstabens kansli senast klockan 12.00 den 22 november, gärna via hemsidan eller e-post: kommunstyrelsen@sundsvall.se

Bland de ärenden som ska behandlas finns:

- Tema om Livsmiljöboks slutet
- Reservatsbeslut och skötselplan för Norra Stadsberget
- Garantiförsäkring PLUS – erbjudande om utökning av försäkringsvillkor
- Återställning av besparingskrav för barn- och utbildningsnämnden 2013
- Renhållningstaxa för hushållsavfall 2014
- Motion (V) om kommunal bilpool
- Motion (V) om stadsnära odling

Rodney Engström, ordförande

www.sundsvall.se

SUNDSVALLS
KOMMUN

YTTRANDEN FÖR ÖP2021, utställning

Totalt 55 st yttranden under utställningstiden (sammanst. 140204, rev. 140207)

Sorterade i kategorier. *=sent inkomna, totalt 2 st, **=sent registrerad 1st

A) MYNDIGHETER, KOMMUNER OCH LANDSTING

1. Länsstyrelsen Västernorrland
2. Försvarsmakten
3. Energimyndigheten
4. Sveriges geologiska undersökningar
5. Statens geotekniska institut
6. Trafikverket
7. Strålsäkerhetsmyndigheten
8. Sametinget
9. Polismyndigheten i Västernorrlands län
10. Medelpads räddningstjänstförbund
11. Landstinget Gävleborg X-trafik
12. Härnösands kommun
13. Sollefteå kommun
- *14. Timrå kommun

B) KOMMUNALA NÄMNDER, SUNDSVALLS KOMMUN

1. Miljönämnden
2. Stadsbyggnadsnämnden
3. Kultur och fritidsnämnden
4. NAVI

C) KOMMUNALA BOLAG

1. Mittsverige vatten AB och Sundsvall Vatten AB

D) NÄRINGSLIV

1. Akzo Nobel
2. SCA Skog AB
3. E.ON Elnät Sverige AB
4. Svenska kraftnät

E) POLITISKA ORGANISATIONER

1. Centerpartiet i Sundsvall
2. Socialdemokraterna i Granloholm

F) IDÉELLA FÖRENINGAR, INTRESSEORGANISATIONER

1. Föreningen Qvinnouniversitetet Sundsvall – Timrå
2. Kvinnor för miljö och hälsa i Sundsvall
3. Naturskyddsföreningen Sundsvall - Ånge

4. Lörans hamnförening

*5. Kustvägen

G) PRIVATPERSONER

En sortering har nedan gjorts beroende på typ av synpunkter för att underlätta för läsarna.

Tätorten – Ryggisspåret m.m.

1. Per Andersson
2. Ragnhild Widgren samt namninsamling 9 personer
3. Lotte Ljung
4. Janne och Anneli Kristoffersson
5. Rut Häggström
6. Eija Piirainen
7. Sonja Ljung
8. Gunnel Dyneborg
9. Ingmar Söderström

Stad och tätort - övrigt

10. Sven Widgren
 11. Susanne Englund
 12. Kjell Englund
 13. Urban Englund
 14. Urban Simander
 15. Christina Lind
 16. Lars Hillerström
- ** . Bo (inkom i tid men sent registrerad)

Njurundaområdet

17. Stig Hägglund
18. Stefan Bäckman

Kungsnäs, vindkraft, turism & rekreation m.m.

19. Carolina Frankson
20. Anders Erlandsson
21. Peter Möller och Kajsa Viklund
22. Lennart Gustafsson
23. Dan Bakkman
24. Torbjörn Forsman

I en översiktsplan finns långsiktiga planer för mark- och vattenanvändningen. Där redovisas också utvecklingsidéer, allmänna intressen och bevarandeintressen.

Denna handling redovisar de synpunkter på planförslaget som inkommit under den slutliga utställningen, samt kommentarer till dessa synpunkter. Dessutom finns en särskild sammanställning av hur miljöaspekter har hanterats genom hela planeringsprocessen. Mindre ändringar har gjorts av översiktsplanens handlingar efter utställningen i enlighet med information i detta dokument.

Se vidare på:

www.sundsvall.se/oversiktsplan2021

ÖP 2021
ÖB 5051